

POLSKA GRUPA ODLEWNICZA SA

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK 2015**

Katowice, 29 kwietnia 2016

SPIS TREŚCI

WYBRANE DANE FINANSOWE.....	4
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT.....	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW.....	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.....	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ.....	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH.....	8
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SPORZĄDZONEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2015.....	9
1. INFORMACJE OGÓLNE.....	9
2. OPIS STOSOWANYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI.....	11
1. Oświadczenie o zgodności.....	11
2. Podstawa sporządzenia.....	12
3. Zmiany zasad rachunkowości.....	12
4. Podstawy konsolidacji.....	13
5. Połączenia jednostek gospodarczych.....	14
6. Wartość firmy.....	14
7. Waluty obce.....	14
8. Leasing.....	15
9. Świadczenia pracownicze.....	15
10. Ujmowanie przychodów.....	16
11. Koszty działalności operacyjnej.....	16
12. Pozostałe przychody i koszty operacyjne.....	17
13. Przychody i koszty finansowe.....	17
14. Koszty finansowania zewnętrznego.....	17
15. Podatki.....	17
16. Nieruchomości inwestycyjne.....	18
17. Rzeczowe aktywa trwałe.....	18
18. Wartości niematerialne.....	19
19. Utrata wartości.....	19
20. Zapasy.....	20
21. Odpisy aktualizujące wartość zapasów.....	20
22. Instrumenty finansowe.....	21
23. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.....	21
24. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	21
25. Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów.....	21
26. Kapitały własne.....	22
27. Rezerwy.....	22
28. Kredyty bankowe.....	22
29. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług.....	23
30. Instrumenty pochodne.....	23
31. Rachunkowość zabezpieczeń.....	23

32. Zysk przypadający na jedną akcję.....	23
33. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności	24
34. Prezentacja sprawozdania z przepływów pieniężnych.	24
35. Ważne oszacowania i osądy.....	24
36. Informacje ujawniane na temat podmiotów powiązanych	25
3. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	26
4. SEGMENTY OPERACYJNE.....	26
5. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ.....	27
6. KOSZTY ZATRUDNIENIA.....	28
7. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE.....	28
8. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE	29
9. PODATEK DOCHODOWY	30
10. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ	31
11. DYWIDENDY	31
12. WARTOŚCI NIEMATERIALNE.....	31
13. WARTOŚĆ FIRMY	32
14. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	33
15. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE.....	35
16. JEDNOSTKI ZALEŻNE.....	36
17. ZAPASY	37
18. NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE.....	37
19. POZOSTAŁE KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE.....	38
20. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	39
21. KRÓTKOTERMINOWE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE.....	39
22. AKTYWA TRWAŁE ZAKWALIFIKOWANE JAKO PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY	39
23. KREDYTY I POŻYCZKI.....	40
24. ZABEZPIECZENIA USTANOWIONE NA MAJĄTKU GRUPY	43
25. PODATEK ODROZCZONY	44
26. ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE.....	45
27. ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE	45
28. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO	46
29. REZERWY NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	46
30. REZERWY POZOSTAŁE I ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE BIERNE	50
31. KAPITAŁ PODSTAWOWY I POZOSTAŁE KAPITAŁY	51
32. INSTRUMENTY FINANSOWE.....	52
33. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KAPITAŁOWYM.....	54
34. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM	54
35. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO RACHUNKU PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH.....	59
36. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	61
37. PROGRAMY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH	63
38. WYNAGRODZENIA I NAGRODY CZŁONKÓW ZARZĄDU I ORGANÓW NADZORU ZA ROK 2015	63
39. NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE.....	63
40. ZDARZENIA PO DACIE BILANSU.....	64
41. INFORMACJE O UMOWACH ZAWARTYCH Z PODMIOTEM UPRAWNIONYM DO BADANIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO.....	64

WYBRANE DANE FINANSOWE

	Rok 2015 PLN	Rok 2014 PLN	Rok 2015 EUR	Rok 2014 EUR
Przychody netto ze sprzedaży	310 134	293 777	74 110	70 126
Zysk z działalności operacyjnej	34 047	22 705	8 136	5 420
Zysk netto za okres sprawozdawczy	38 154	17 710	9 117	4 227
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	33 148	23 971	7 921	5 722
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(20 561)	(60 284)	(4 913)	(14 390)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(13 794)	25 459	(3 296)	6 077
Przepływy pieniężne netto razem	(1 207)	(10 854)	(288)	(2 591)
Aktywa razem	378 549	372 715	88 830	87 445
Zobowiązania długoterminowe	30 135	33 836	7 071	7 938
Zobowiązania krótkoterminowe	99 097	128 545	23 254	30 159
Kapitał własny	249 317	210 334	58 505	49 348
Kapitał zakładowy	96 300	96 300	22 598	22 593
Liczba akcji na dzień bilansowy (w szt.)	96 300 000	96 300 000	96 300 000	96 300 000
Średnia ważona liczba akcji dla potrzeb wyliczenia wartości zysku na jedną akcję	96 300 000	96 300 000	96 300 000	96 300 000
Zysk netto na jedną akcję zwykłą	0,40	0,18	0,10	0,04
Rozwodniony zysk netto na jedną akcję zwykłą	0,40	0,18	0,10	0,04
Wartość księgowa na jedną akcję	2,59	2,18	0,61	0,51
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję	2,59	2,18	0,61	0,51

Wybrane dane finansowe prezentowane w sprawozdaniu przeliczono na walutę euro w następujący sposób:

- pozycje dotyczące rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych za rok 2015 roku (odpowiednio za rok 2014) przeliczono wg kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ogłaszanych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca.
Kurs ten za rok 2015 wyniósł 1 euro = 4,1848 zł i odpowiednio za rok 2014 roku wyniósł 1 euro = 4,1893 zł
- pozycje bilansowe przeliczone wg średniego kursu ogłoszonego przez NBP, obowiązującego na dzień bilansowy.
Kurs ten wyniósł na 31 grudnia 2015 roku 1 euro = 4,2615 zł; na 31 grudnia 2014 roku 1 euro = 4,2623 zł

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

		Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	Za okres 01.01.2014 - 31.12.2014
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	3	310 134	293 777
Koszt własny sprzedaży	5	(243 610)	(235 771)
Zysk brutto na sprzedaży		66 524	58 006
Koszty sprzedaży	5	(5 281)	(4 301)
Koszty zarządu	5	(31 341)	(31 612)
Pozostałe przychody operacyjne	7	7 520	3 506
Pozostałe koszty operacyjne	7	(3 375)	(2 894)
Zysk z działalności operacyjnej		34 047	22 705
Przychody finansowe	8	955	2 436
Koszty finansowe	8	(2 140)	(2 778)
Zysk przed opodatkowaniem		32 862	22 363
Podatek dochodowy	9	5 292	(4 653)
Zysk netto		38 154	17 710
Średnia ważona liczba akcji dla potrzeb wyliczenia wartości zysku na jedną akcję			
	10	96 300 000	96 300 000
Zysk na jedną akcję zwykłą w złotych			
		0,40	0,18
Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą w złotych			
		0,40	0,18

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	Za okres 01.01.2014 - 31.12.2014
Zysk netto	38 154	17 710
Inne całkowite dochody które mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat :		
– wycena aktywów do wartości godziwej	614	0
– wycena instrumentów zabezpieczających	293	(407)
Inne całkowite dochody które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat (straty aktuarialne z tytułu świadczeń pracowniczych)	(78)	(62)
Całkowite dochody ogółem	38 983	17 241
Przypadające akcjonariuszom podmiotu dominującego	38 983	17 241
Przypadające mniejszości	0	0

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM**Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres 01.01.2015 do 31.12.2015**

	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Razem kapitały własne
Stan na początek okresu	96 300	30 894	(15)	83 155	210 334
Zysk netto	0	0	0	38 154	38 154
Inne całkowite dochody	0	0	293	536	829
Razem całkowite dochody	0	0	293	38 690	38 983
Podział zysku za rok ubiegły	0	6 142	0	(6 142)	0
Stan na koniec okresu	96 300	37 036	278	115 703	249 317

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres 01.01.2014 do 31.12.2014

	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Razem kapitały własne
Stan na początek okresu	96 300	30 894	392	65 507	193 093
Zysk netto	0	0	0	17 710	17 710
Inne całkowite dochody	0	0	(407)	(62)	(469)
Razem całkowite dochody	0	0	(407)	17 648	17 241
Stan na koniec okresu	96 300	30 894	(15)	83 155	210 334

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

A k t y w a	Nota	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Aktywa trwałe		268 451	256 810
Wartości niematerialne	12	17 609	16 201
Rzeczowe aktywa trwałe	14	237 324	230 453
Nieruchomości inwestycyjne	15	1 540	6 961
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	25	11 978	3 188
Pozostałe aktywa długoterminowe		0	7
Aktywa obrotowe		110 098	109 597
Zapasy	17	46 687	42 966
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	18	54 632	42 485
Należności z tytułu podatków	18	7 540	22 067
<i>w tym z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych</i>		2 298	178
Pozostałe aktywa finansowe	19	446	2
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	20	512	1 719
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	21	281	358
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	22	0	6 308
A k t y w a r a z e m		378 549	372 715
P a s y w a	Nota	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Kapitał własny		249 317	210 334
Kapitał podstawowy	31	96 300	96 300
Kapitał zapasowy	31	37 036	30 894
Kapitał z aktualizacji wyceny		278	(15)
Zyski zatrzymane		115 703	83 155
Zobowiązania długoterminowe		30 135	33 836
Kredyty i pożyczki	23	1 575	2 847
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	26	638	5
Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	25	25 273	24 471
Rezerwy na świadczenia pracownicze	29	2 649	6 513
Zobowiązania krótkoterminowe		99 097	128 545
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	27	26 670	38 205
Krótkoterminowe kredyty i pożyczki	23	61 242	72 900
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe	28	36	54
Zobowiązania z tytułu podatków		4 356	12 915
<i>w tym z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych</i>		48	0
Rezerwy na świadczenia pracownicze	29	2 888	1 784
Pozostałe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne	30	3 905	2 634
Przychody przyszłych okresów		0	53
P a s y w a r a z e m		378 549	372 715
Wartość księgowa		249 317	210 334
Liczba akcji		96 300 000	96 300 000
Wartość księgowa na jedną akcję w złotych		2,59	2,18

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

		Za okres	Za okres
	Nota	01.01.2015 - 31.12.2015	01.01.2014 - 31.12.2014
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk przed opodatkowaniem		32 862	22 363
Korekty razem		286	1 608
Amortyzacja		15 599	14 521
Odsetki i udziały w zyskach		1 334	1 695
Zyski z tytułu różnic kursowych		(102)	74
Zysk (strata) z tytułu działalności inwestycyjnej		(765)	406
Zmiana stanu zapasów		(3 721)	(4 657)
Zmiana stanu należności	35	4 476	(22 177)
Zmiana stanu zobowiązań	35	(9 893)	17 538
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych biernych	35	(1 630)	(452)
Podatek dochodowy zapłacony		(5 043)	(5 310)
Zmiana stanu pozostałych aktywów i przychodów przyszłych okresów		31	(30)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		33 148	23 971
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Wpływy z tytułu zbycia rzeczowych aktywów trwałych		7 806	835
Wpływy z tytułu zbycia aktywów finansowych		0	45
Wpływy z tytułu spłat pożyczek		0	727
Inne wpływy z aktywów finansowych		0	499
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	35	(27 975)	(61 920)
Nabycie aktywów finansowych		(161)	(470)
Inne wydatki na aktywa finansowe		(231)	0
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(20 561)	(60 284)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Kredyty i pożyczki	35	48 000	116 175
Inne wpływy finansowe		432	0
Splaty kredytów i pożyczek	35	(60 667)	(88 861)
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		(63)	(160)
Odsetki zapłacone		(1 496)	(1 695)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		(13 794)	25 459
Przepływy pieniężne netto, razem		(1 207)	(10 854)
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych		(1 207)	(10 854)
Środki pieniężne na początek okresu		1 719	12 573
Środki pieniężne na koniec okresu		512	1 719

Sprawozdanie finansowe zostało zaakceptowane i podpisane przez Zarząd Spółki dnia 29 kwietnia 2016 roku

Prezes Zarządu - Dariusz Ginalski

Wiceprezes Zarządu - Lucjan Augustyn

Katowice, 29 kwietnia 2016 roku

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SPORZĄDZONEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2015**1. INFORMACJE OGÓLNE**

Grupa Kapitałowa Polska Grupa Odlewnicza SA składa się ze spółki Polska Grupa Odlewnicza SA oraz jej spółek zależnych.

I. Okres objęty skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym: 01.01.2015 - 31.12.2015, okres porównywalny 01.01.2014 - 31.12.2014.

II. Skład organów jednostki dominującej według stanu na dzień 31.12.2015 r.:

Zarząd:

Dariusz Ginalski - Prezes Zarządu

Rada Nadzorcza:

Tomasz Domogała - Przewodniczący

Czesław Kisiel - Wiceprzewodniczący

Jacek Osowski

Beata Zawiszowska

Wojciech Gelner

III. Zmiany w składzie organów jednostki dominującej

W roku 2015 nie nastąpiły zmiany w składzie organów.

W dniu 20 stycznia 2016 roku Rada Nadzorcza powołała w skład Zarządu Spółki Pana Lucjana Augustyna i powierzyła mu funkcję Wiceprezesa Zarządu ds. Strategii i Rozwoju.

V. Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Polska Grupa Odlewnicza S.A. zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej przez poszczególne spółki tworzące grupę kapitałową oraz całą grupę w dającej się przewidzieć przyszłości. Nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuacji działalności.

VI. Skonsolidowane sprawozdanie sporządzono w polskich złotych (PLN). Polski złoty jest walutą funkcjonalną i sprawozdawczą Grupy Kapitałowej. Dane w sprawozdaniu wykazane zostały w tysiącach złotych, chyba że w konkretnych sytuacjach zostały podane z większą dokładnością.

VII. Na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego w ramach struktur organizacyjnych Spółek wchodzących w skład Grupy nie funkcjonowały Oddziały samodzielnie sporządzające bilans.

VIII. Organem zatwierdzającym roczne skonsolidowane sprawozdanie Grupy zgodnie ze statutem Jednostki Dominującej jest Walne Zgromadzenie.

IX. Zarząd podpisuje i składa roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Polska Grupa Odlewnicza S.A. razem z opinią i raportem biegłego rewidenta do Rady Nadzorczej celem oceny.

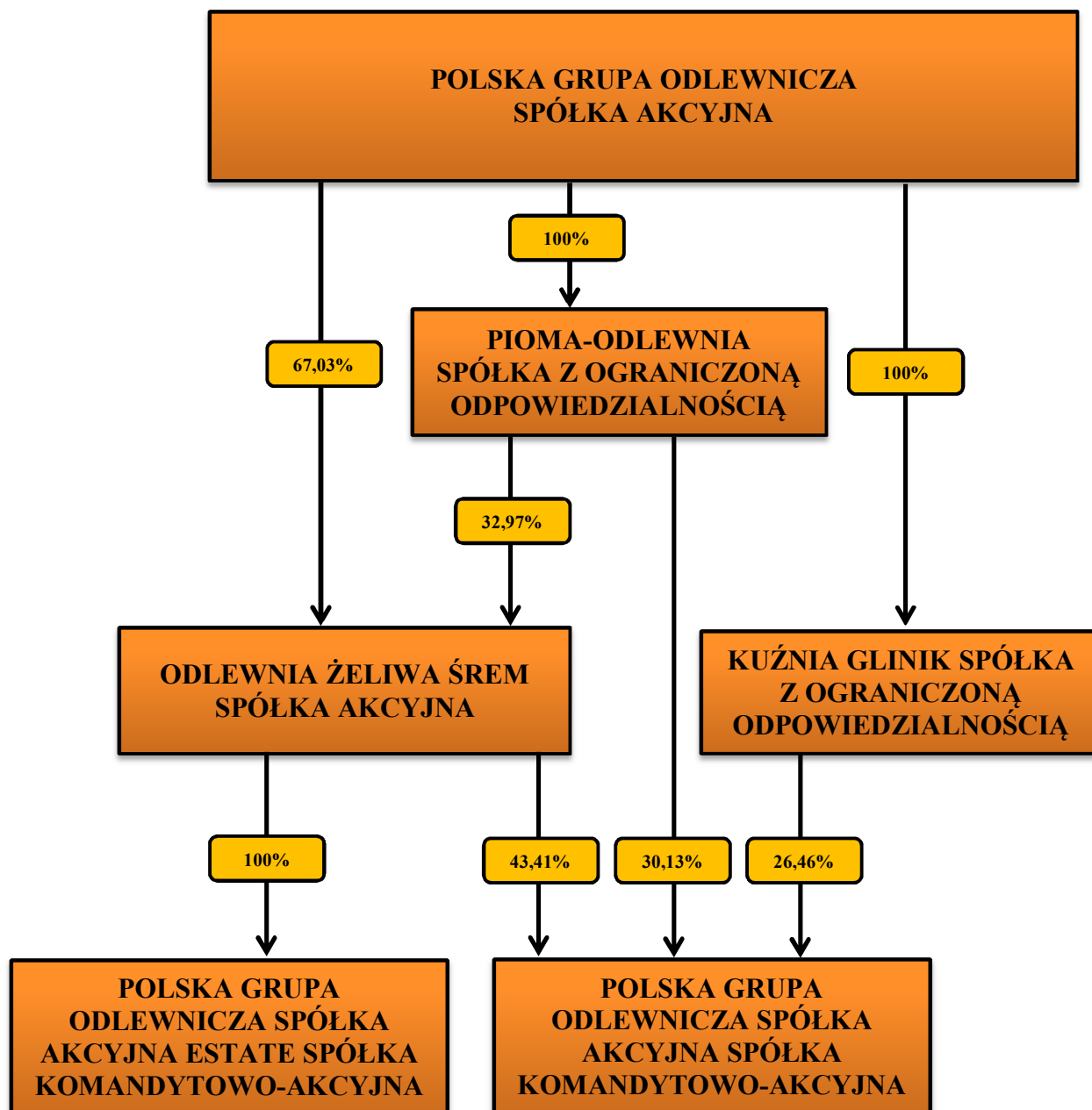
X. Dniem zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji jest 29.04.2016 r. Jest to dzień zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania przez kierownictwo jednostki dominującej w celu przedłożenia członkom Rady Nadzorczej.

XI. Rada Nadzorcza dokonuje oceny rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy i sporządza opisowe sprawozdanie z oceny Walnemu Zgromadzeniu.

Opis organizacji Grupy Kapitałowej POLSKA GRUPA ODLEWNICZA S.A.

Grupa Kapitałowa Polska Grupa Odlewnicza S.A. działa w branży odlewniczej.

Struktura Grupy Kapitałowej według stanu na dzień 31.12.2015 r. przedstawia się następująco:

Jednostka dominująca:

Polska Grupa Odlewnicza S.A.

Siedziba Spółki mieści się w Katowicach przy ul. Armii Krajowej 41

Regon 590722383 NIP: 771-23-74-309

Jednostki zależne :**1. Odlewnia Żeliwa "ŚREM" S.A.**

Siedziba Spółki mieści się w Śremie przy ul. Staszica 1

Regon 630262070 NIP: 785-00-10-299

Spółka objęta konsolidacją pełną.

2. PIOMA-ODLEWNIA Spółka z o.o.

Siedziba Spółki mieści się w Piotrkowie Trybunalskim przy ul. Dmowskiego 38

Regon 100398488 NIP: 771-27-66-908

Spółka objęta konsolidacją pełną.

3. Kuźnia „GLINIK” Spółka z o.o.

Siedziba Spółki mieści się w Gorlicach przy ul. Michalusa 1

Regon 490401498 NIP: 738-00-08-594

Spółka objęta konsolidacją pełną.

4. Polska Grupa Odlewnicza Spółka Akcyjna SKA

Siedziba Spółki mieści się w Katowicach przy ul. Armii Krajowej 41 lok 26

Regon: 146888328; NIP: 525-256-62-35

Spółka objęta konsolidacją pełną od 04.11.2014.

5. Polska Grupa Odlewnicza Spółka Akcyjna Estate SKA

Siedziba Spółki mieści się w Katowicach przy ul. Armii Krajowej 41

Regon: 302575882; NIP: 783-17-05-876

Spółka objęta konsolidacją pełną od 03.08.2015.

Przedmiot działalności jednostek wchodzących w skład Grupy:**Polska Grupa Odlewnicza S.A.**

Przedmiotem działalności jednostki zgodnie ze statutem jest między innymi: odlewnictwo żeliwa, staliwa oraz obróbka metali. Aktualnie Spółka skupia się na prowadzeniu działalności holdingowej i sprawowaniu kontroli nad spółkami Grupy Kapitałowej, zarządzania znakami towarowymi, a także na świadczeniu na rzecz spółek Grupy usług doradczych, administracyjnych, księgowych, kadrowo-płacowych.

Odlewnia Żeliwa "Śrem" S.A.

Przedmiot działalności: produkcja odlewów z żeliwa szarego, niskostopowego i sferoidalnego.

Pioma-Odlewnia Spółka z o.o.

Przedmiot działalności: odlewnictwo żeliwa, odlewnictwo staliwa, odlewnictwo metali lekkich, miedzi i stopów miedzi, obróbka metali.

Kuźnia „Glinik” Spółka z o.o.

Przedmiot działalności: produkcja odkuwek matrycowych i swobodnie kutych, obróbka mechaniczna i cieplna.

Polska Grupa Odlewnicza Spółka Akcyjna SKA

Przedmiot działalności: doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania, działalność holdingów finansowych, finansowa działalność usługowa, udzielanie kredytów. Spółka w Grupie pełni rolę centrum finansowego, którego zadaniem jest udzielanie, w ramach posiadanych zasobów finansowych, pożyczek spółkom wchodzącym w skład Grupy.

Polska Grupa Odlewnicza Spółka Akcyjna Estate SKA

Przedmiot działalności: działalność holdingów finansowych, leasing finansowy, doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania, udzielanie kredytów.

2. OPIS STOSOWANYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI**1. Oświadczenie o zgodności**

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania MSSF, MSSF różnią się od MSSF UE.

Grupa skorzystała z możliwości, występującej w przypadku stosowania MSSF UE, zastosowania KIMSF 21 dopiero od okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2015 roku, natomiast zmian do MSR 19 oraz Zmian wynikających z przeglądu MSSF - Cykl 2010-2012 od okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku.

Niektóre jednostki Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określoną przez Ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („Ustawa”) z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami („polskie standardy rachunkowości”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty nie zawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy wprowadzone w celu doprowadzenia sprawozdań finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

2. Podstawa sporządzenia

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem nieruchomości inwestycyjnych, pochodnych instrumentów finansowych oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które są wyceniane według wartości godziwej.

Wartość bilansowa ujętych zabezpieczanych aktywów i zobowiązań jest korygowana o zmiany wartości godziwej, które można przypisać ryzyku, przed którym te aktywa i zobowiązania są zabezpieczane.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

3. Zmiany zasad rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2014 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących zmian do standardów oraz nowych interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2015 roku:

- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2011-2013 obejmujące:

- Zmiany do MSSF 3 Połączenia przedsięwzięć

Zmiany wyjaśniają, że nie tylko wspólne przedsięwzięcia, ale również wspólne ustalenia umowne pozostają poza zakresem MSSF 3. Wyjątek ten stosuje się jedynie do sporządzania sprawozdania finansowego wspólnego ustalenia umownego. Zmiana ta stosowana jest prospektywnie. Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

- Zmiany do MSSF 13 Wycena według wartości godziwej

Zmiany wyjaśniają, że wyjątek dotyczący portfela inwestycyjnego ma zastosowanie nie tylko do aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, ale także do innych umów objętych MSR 39. Zmiany stosuje się prospektywnie. Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

- Zmiany do MSR 40 Nieruchomości inwestycyjne

Opis dodatkowych usług opisany w MSR 40 rozróżnia nieruchomości inwestycyjne od nieruchomości zajmowanych przez właściciela (to jest od rzeczowych aktywów trwałych). Zmiana stosowana jest prospektywnie i wyjaśnia, że to MSSF 3, a nie definicja dodatkowych usług zawarta w MSR 40, używany jest do określenia czy transakcja jest nabyciem aktywa czy też przedsięwzięcia. Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

- KIMSF 21 Oplaty publiczne

Interpretacja wyjaśnia, że jednostka ujmuje zobowiązanie z tytułu opłaty publicznej w momencie, gdy nastąpi zdarzenie obligujące, czyli działanie, które wywołuje konieczność uiszczenia opłaty zgodnie z przepisami. W przypadku opłat należnych po przekroczeniu minimalnego progu, jednostka nie rozpoznaje zobowiązań do momentu, gdy zostanie osiągnięty ten próg. KIMSF 21 stosowany jest retrospektywnie.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego innego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

W/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości jednostki.

Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane, ale jeszcze nie weszły w życie

Grupa nie stosuje Zmian do MSR 19 oraz Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2010-2012 dla okresów rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2015 roku

- MSSF 9 Instrumenty Finansowe (opublikowano dnia 24 lipca 2014 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSR 19 Programy określonych świadczeń: Składki pracownicze (opublikowano dnia 21 listopada 2013 roku) – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2014 roku lub później, w UE mające zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lutego 2015 roku lub później,
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2010-2012 (opublikowano dnia 12 grudnia 2013 roku) – niektóre ze zmian mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2014 roku lub później, a niektóre prospektywnie dla transakcji mających miejsce dnia 1 lipca 2014 roku lub później, w UE mające zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lutego 2015 roku lub później,
- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) – zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 11 Rozliczenie nabycia udziału we wspólnej działalności (opublikowano dnia 6 maja 2014 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- Zmiany do MSR 16 oraz MSR 38 Wyjaśnienie dopuszczalnych metod amortyzacji (opublikowano dnia 12 maja 2014 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- MSSF 15 Przychody z tytułu umów z klientami (opublikowano dnia 28 maja 2014 roku), obejmujący zmiany do MSSF 15 Data wejścia w życie MSSF 15 (opublikowano dnia 11 września 2015 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSR 16 i MSR 41 Rolnictwo: rośliny produkcyjne (opublikowano dnia 30 czerwca 2014 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- Zmiany do MSR 27 Metoda praw własności w jednostkowym sprawozdaniu finansowym (opublikowano dnia 12 sierpnia 2014 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – nie podjęto decyzji odnośnie terminu, w którym EFRAG przeprowadzi poszczególne etapy prac prowadzących do zatwierdzenia niniejszych zmian - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony,
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2012-2014 (opublikowano dnia 25 września 2014 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 Jednostki inwestycyjne: Zastosowanie wyjątku dotyczącego konsolidacji (opublikowano dnia 18 grudnia 2014 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- Zmiany do MSR 1 Ujawnienia (opublikowano dnia 18 grudnia 2014 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- MSSF 16 Leasing (opublikowano dnia 13 stycznia 2016 roku) - nie podjęto decyzji odnośnie terminu, w którym EFRAG przeprowadzi poszczególne etapy prac prowadzących do zatwierdzenia niniejszych zmian do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do MSR 12 Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikających z nierozliczonych strat podatkowych (opublikowano dnia 19 stycznia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2017 roku lub później,
- Zmiany do MSR 7 Inicjatywa w zakresie ujawniania informacji (opublikowano dnia 29 stycznia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2017 roku lub później.

Według szacunków jednostki, w/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez jednostkę na dzień bilansowy.

Jednocześnie nadal poza regulacjami przyjętymi przez UE pozostaje rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE. Według szacunków jednostki, zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych według MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” nie miałoby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby przyjęte do stosowania na dzień bilansowy.

4. Podstawy konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie jednostki dominującej oraz sprawozdania jednostek zależnych. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PGO S.A. sporządzono stosując metodę pełną.

Przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostka dominująca łączy sprawozdania finansowe jednostki dominującej oraz jednostek zależnych poprzez zsumowanie poszczególnych pozycji aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów oraz kosztów. Wszelkie transakcje, salda, przychody i koszty pomiędzy podmiotami powiązanymi objętymi konsolidacją podlegają wyłączeniom konsolidacyjnym.

W celu zapewnienia prezentacji w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym informacji finansowych na temat grupy kapitałowej w taki sposób jak gdyby stanowiła ona pojedynczą jednostkę gospodarczą, dokonuje się wyłączenia wartości bilansowej inwestycji jednostki dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego spółek zależnych, która odpowiada udziałowi jednostki dominującej. W jednostkach zależnych nie występuje udział niekontrolujący.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządza się stosując jednolite zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do podobnych transakcji oraz innych zdarzeń następujących w zbliżonych okolicznościach.

5. Połączenia jednostek gospodarczych

Przejęcie jednostek gospodarczych rozlicza się metodą przejęcia.

Przekazaną zapłatę wycenia się w wartości godziwej, obliczonej jako zbiorcza kwota wartości godziwych na dzień przejęcia przekazanych przez Grupę aktywów, zobowiązań zaciągniętych przez Grupę wobec poprzednich właścicieli jednostki przejmowanej oraz instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez Grupę w zamian za przejęcie kontroli nad jednostką przejmowaną.

Koszty związane z przejęciem ujmują się w wynik w momencie ich poniesienia.

Możliwe do zidentyfikowania aktywa i zobowiązania wycenia się w wartości godziwej na dzień przejęcia z następującymi wyjątkami:

- Aktywa i zobowiązania wynikające z odroczonego podatku dochodowego lub związane z umowami o świadczenia pracownicze ujmują się wycenia zgodnie z MSR 12 „Podatek dochodowy” i MSR 19 „Świadczenia pracownicze”;
- zobowiązania lub instrumenty kapitałowe związane z programami płatności rozliczanymi na bazie akcji w jednostce przejmowanej lub w Grupie, które mają zastąpić analogiczne umowy obowiązujące w jednostce przejmowanej, wycenia się zgodnie z MSSF 2 „Płatności na bazie akcji” na dzień przejęcia oraz
- aktywa (lub grupy aktywów przeznaczone do zbycia) sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana” wycenia się zgodnie z wymogami tego standardu.

6. Wartość firmy

Wartość firmy wycenia się jako nadwyżkę sumy przekazanej zapłaty, kwoty udziałów niedających kontroli w jednostce przejmowanej oraz wartości godziwej poprzednio posiadanych przez jednostkę przejmującą udziałów w jednostce przejmowanej nad kwotą wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto i zobowiązań wycenionych na dzień przejęcia. Jeżeli po ponownej weryfikacji wartość netto wycenionych na dzień przejęcia możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań przekracza sumę przekazanej zapłaty, wartości udziałów niedających kontroli w jednostce przejmowanej oraz wartości godziwej udziałów w tej jednostce uprzednio posiadanych przez jednostkę przejmującą, nadwyżkę tę ujmują się bezpośrednio w wyniku jako zysk na okazyjnym nabyciu. Udziały niedające kontroli stanowiące część udziałów właścicielskich i uprawniające posiadaczy do proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki w przypadku jej likwidacji można początkowo wycenić w wartości godziwej lub odpowiednio do proporcji udziałów niedających kontroli w ujętej wartości możliwych do zidentyfikowania aktywów netto jednostki przejmowanej. Wyboru metody wyceny dokonuje się indywidualnie dla każdej transakcji przejęcia.

Wartość firmy wynikającą z przejęcia innego podmiotu ujmują się według kosztu ustalonego na dzień przejęcia tego podmiotu pomniejszonego o kwotę utraty wartości.

Dla celów testu na utratę wartości wartość firmy alokuje się do poszczególnych ośrodków generujących przepływy pieniężne w ramach Grupy (lub do grup takich ośrodków), które mają odnieść korzyści z synergii będących skutkiem połączenia jednostek gospodarczych. Ośrodek generujący przepływy pieniężne, do którego alokuje się wartość firmy, jest testowany na utratę wartości raz do roku lub częściej, jeżeli występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty wartości. Odpis z tytułu utraty wartości firmy ujmują się bezpośrednio w wynik. Odpisów z tytułu utraty wartości firmy nie odwraca się w kolejnych okresach. W chwili zbycia ośrodka generującego przepływy pieniężne przypisana do niego wartość firmy jest uwzględniana w obliczeniu zysku lub straty ze zbycia.

7. Waluty obce

Transakcje przeprowadzane w walutach obcych przeliczane są na walutę funkcjonalną przy zastosowaniu:

1. średniego kursu NBP z dnia poprzedzającego dzień zawarcia transakcji takich jak:
 - powstanie zobowiązania z tytułu zakupu na podstawie faktur wystawionych w walucie obcej;

- powstanie należności z tytułu sprzedaży według faktur sprzedaży wystawionych w walucie obcej;
- 2. kursu zakupu banku, z którego usług korzysta Grupa Kapitałowa – w przypadku sprzedaży walut obcych i transakcji spłaty należności.
- 3. kursu sprzedaży banku, z którego usług korzysta Grupa Kapitałowa - w przypadku zakupu walut obcych i transakcji spłaty zobowiązań.

Na każdy dzień bilansowy transakcje przeprowadzane w walutach obcych przeliczane są na walutę funkcjonalną w sposób następujący:

- pozycje pieniężne wyrażone w walucie obcej, wykazywane są przy zastosowaniu średniego kursu NBP,
- pozycje niepieniężne wyceniane wg kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia transakcji oraz
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w dniu, na który wartość godziwa została ustalona.

Kursy walut zastosowane do wyceny:

Waluty	Stan na 31.12.2015 kurs średni NBP	Stan na 31.12.2014 kurs średni NBP
EUR	4,2615	4,2623
DKK	0,5711	0,5725
NOK	0,4431	0,4735
SEK	0,4646	0,4532
GBP	5,7862	5,4648

Różnice kursowe ujmuje się w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstają.

8. Leasing

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego są traktowane jak aktywa Grupy i są wyceniane w ich wartości godziwej w momencie ich nabycia, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych. Powstające z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy jest prezentowane w bilansie w pozycji zobowiązania z tytułu leasingu finansowego.

Opłaty leasingowe rozdziela się pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie niespłaconego salda zobowiązań z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej okresowej stopy procentowej od pozostałego do spłaty salda zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane zgodnie z zasadami stosowanymi dla amortyzacji własnych środków trwałych.

9. Świadczenia pracownicze

Koszty świadczeń pracowniczych Spółki Grupy ujmują w okresie, w którym uprawnienie do danego świadczenia zostało wypracowane przez pracownika, a nie wtedy gdy jest wypłacane lub należne.

W Spółkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej PGO S.A. definicję świadczeń pracowniczych spełniają:

- wynagrodzenie za pracę wraz z obowiązkowymi narzutami,
- świadczenie okolicznościowe z okazji świąt branżowych,
- urlopy wypoczynkowe,
- płatne zwolnienia chorobowe,
- świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy,
- nagrody z tytułu jubileuszu pracy.

Wynagrodzenia za pracę z narzutami oraz świadczenia z okazji świąt branżowych Grupa uznaje za koszt okresu, w którym pracownik świadczy wynagradzaną pracę.

Urlopy wypoczynkowe stanowią krótkoterminową płatną nieobecność.

Płatne zwolnienia chorobowe jednostki Grupy zaliczają do niekumulowanych płatnych nieobecności. Koszty tego rodzaju Grupa ujmuje z chwilą wystąpienia nieobecności.

Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe – nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych zależy m.in. od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Spółki Grupy tworzą rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Zgodnie z MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia.

10. Ujmowanie przychodów

Z przychodem ze sprzedaży mamy do czynienia gdy zostały spełnione następujące warunki:

- spółki Grupy przekazały nabywcy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z praw własności do dóbr,
- spółki Grupy przestały być trwale zaangażowane w zarządzanie sprzedanymi dobrami w stopniu, w jakim zazwyczaj funkcję taką realizuje się wobec dóbr, do których ma się prawo własności, ani też nie sprawuje się nad nimi efektywnej kontroli,
- kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób,
- istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji oraz
- koszty poniesione i te, które zostaną poniesione przez jednostkę gospodarczą w związku z transakcją, można wycenić w wiarygodny sposób.

Momentem sprzedaży jest:

- w przypadku usługi – jej wykonanie i odbiór,
- w przypadku wyrobu gotowego, towaru, materiału, ich przekazanie do odbiorcy.

Usługi świadczone przez spółki wchodzące w skład Grupy nie mają charakteru długoterminowego.

Jeżeli rodzi się niepewność dotycząca ściągłości należnej kwoty już zaliczonej do przychodów, wówczas nieściągalną kwotę lub kwotę w odniesieniu, do której odzyskanie przestało być prawdopodobne, ujmuje się jako koszty, a nie jako korektę pierwotnie ujętej kwoty przychodów.

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów, usług i materiałów

Zaprezentowane w rachunku zysków i strat przychody ze sprzedaży wykazano w oparciu o zaliczone do odpowiednich okresów sprawozdawczych wielkości sprzedaży ustalonej na podstawie wystawionych faktur potwierdzonych przez odbiorców. Sprzedaż wykazano w wartości netto, to jest po potrąceniu podatku od towarów i usług, rabatów i innych podatków związanych ze sprzedażą. Kwotę przychodów wynikających z transakcji określa się w drodze umowy.

Przychody z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek ujmuje się, gdy jest prawdopodobne, że Spółki wchodzące w skład Grupy uzyskają korzyści ekonomiczne.

Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo akcjonariuszy lub udziałowców do otrzymania płatności. Przychody z tytułu dywidend na poziomie skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie wystąpiły.

Prezentacja przychodów w rachunku zysków i strat

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wyłączeniu podlegają zyski lub straty zawarte w skonsolidowanych aktywach powstałych wskutek operacji gospodarczych nie zakończonych z punktu widzenia grupy jako całości do dnia bilansowego (sprzedaż towarów, produktów i materiałów pomiędzy jednostkami objętymi skonsolidowanym sprawozdaniem, lecz na dzień bilansowy wykazywane jeszcze w zapasach). Zyski lub straty powstałe w wyniku tych transakcji zostają rozliczone w wyniku finansowym grupy kapitałowej dopiero w momencie gdy zostaną zrealizowane na transakcjach z jednostkami nie objętymi skonsolidowanym sprawozdaniem i w tym okresie ujawnione w rachunku zysków i strat.

11. Koszty działalności operacyjnej

Koszty te obejmują koszt wytworzenia sprzedanych produktów, wartość sprzedanych towarów i materiałów, czyli wszystkie koszty związane z podstawową działalnością spółek Grupy z wyjątkiem pozostałych kosztów operacyjnych i kosztów finansowych. Koszty zawierają podatek VAT

tylko w tej części, w której zgodnie z obowiązującymi przepisami podatek ten nie podlega odliczeniu. Są ujęte w odpowiednich okresach sprawozdawczych, których dotyczą, niezależnie od daty otrzymania bądź dokonania płatności.

Jednostki Grupy prowadzą ewidencję kosztów w działalności podstawowej w układzie rodzajowym. Ponadto koszty są ewidencjonowane według miejsc ich powstawania (dodatkowy moduł poza księgą główną).

12. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody i koszty operacyjne obejmują ogół przychodów i kosztów nie związanych bezpośrednio ze zwykłą działalnością operacyjną, a wywierających wpływ na wynik finansowy (np. sprzedaż lub likwidacja majątku trwałego, odszkodowania, reklamacje, naprawy gwarancyjne).

13. Przychody i koszty finansowe

Przychody i koszty finansowe stanowią wynik operacji finansowych. Przychody i koszty finansowe obejmują m. in. odsetki od kredytów i pożyczek, różnice kursowe, prowizje itp.

14. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są odnoszone bezpośrednio w rachunek zysków i strat w okresie, w którym zostały poniesione.

Jest to związane z faktem, iż Spółki Grupy nie dokonują nabycia i nie wytwarza składników majątku wymagających dłuższego czasu w celu doprowadzenia ich do użytkowania.

15. Podatki

Na obowiązkowe obciążenia wyniku składają się: podatek bieżący (CIT) oraz podatek odroczony.

Podatek dochodowy bieżący

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Bieżący podatek za bieżący i poprzednie okresy ujmuje się jako zobowiązanie w kwocie, w jakiej nie został zapłacony.

Podatek dochodowy odroczony

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości na różnicach pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów w latach następnych oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Pozycje te są wyliczane w oparciu o przepisy podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Rezerwa na podatek odroczony

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich dodatnich różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym, z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa z tytułu podatku odroczonego wynika z:

- początkowego ujęcia wartości firmy,
- wartości firmy, której amortyzacja nie stanowi kosztów uzyskania przychodów,
- początkowego ujęcia danego składnika aktywów lub zobowiązań pochodzącego z transakcji, która nie jest połączeniem jednostek gospodarczych oraz w czasie wystąpienia transakcji nie ma wpływu na wynik finansowy brutto, ani na dochód podlegający opodatkowaniu (stratę podatkową).

Aktywa z tytułu podatku dochodowego

W odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym oraz niewykorzystanych strat podatkowych ujmuje się aktywa z tytułu podatku odroczonego. Aktywa te są ujmowane w wysokości, do której jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych lub strat podatkowych, z wyjątkiem sytuacji, gdy składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji, które nie jest połączeniem jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku podlega weryfikacji na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które wg przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana bądź wykorzystana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (przepisy podatkowe) prawnie lub faktycznie obowiązujące na dzień bilansowy.

Obecnie aktywa i rezerwy z tytułu podatku dochodowego wyceniono stosując stawkę podatkową w wysokości 19%.

Aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie dyskontuje się.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzania kompensat aktywów z tytułu podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Podatek odroczony jest ujmowany w rachunku zysków i strat, poza przypadkiem, gdy dotyczy on pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach albo bezpośrednio w kapitale własnym. W tym ostatnim wypadku podatek odroczony jest również rozliczany w innych całkowitych dochodach albo bezpośrednio w kapitale własnym.

16. Nieruchomości inwestycyjne

Za nieruchomości inwestycyjne uznaje się nieruchomości, które Grupa jako właściciel lub leasingobiorca w leasingu finansowym traktuje jako źródło przychodów z czynszów i/lub są utrzymywane ze względu na spodziewany przyrost ich wartości.

Nieruchomości inwestycyjne wycenia się początkowo po koszcie uwzględniając koszty transakcji. Po ujęciu początkowym nieruchomości te wycenia się w wartości godziwej.

Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania nieruchomości określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w rachunku zysków i strat.

17. Rzeczowe aktywa trwałe

Środki trwałe to rzeczowe aktywa trwałe, które są utrzymywane w celu wykorzystania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług, w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie umowy najmu oraz którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden okres.

Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do użytkowania takie jak koszty konserwacji i napraw obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia. Wartość początkowa środków trwałych podlega podwyższeniu o wartość nakładów poniesionych na ich ulepszenie i modernizację.

Spółki wchodzące w skład Grupy wyceniają środki trwałe na dzień bilansowy według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o skumulowane odpisy amortyzacyjne, umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia lub koszt wytworzenia powiększone o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i wytworzeniem oraz dostosowaniem składnika majątku do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego użytkowania.

Do rzeczowych aktywów trwałych zalicza się prawo wieczystego użytkowania gruntów. Ze względu na brak przesłanek wskazujących na cofnięcie lub brak możliwości odnowienia prawa wieczystego użytkowania działek gruntów położonych głównie na terenie spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej, podjęto decyzję o zakwalifikowaniu ww. prawa jako składnika rzeczowych aktywów trwałych nie podlegających amortyzacji, tak jak w przypadku gruntów. Prawa wieczystego użytkowania gruntów ujęto w księgach w wartości godziwej na podstawie wyceny rynkowej dokonanej przez rzeczoznawców.

Maszyny i urządzenia przeznaczone do produkcji amortyzuje się metodą liniową, przy zastosowaniu następujących stawek:

GRUPA	Tytuł	Stopa amortyzacji rocznej
0	grunty i prawo wieczystego użytkowania	-
I	budynki i lokale	1,0% – 16,4%
II	obiekty inżynierii lądowej i wodnej	1,3% - 30,0%
III	kotły i maszyny energetyczne	4,3% - 14,3%
IV	maszyny i urządzenia ogólne	3,6% - 50,0%
V	maszyny i urządzenia specjalne	4,3% - 100%
VI	urządzenia techniczne	2,5% - 100%
VII	środki transportu	4,6% - 92%
VIII	narzędzia, przyrządy, wyposażenie	4,3% - 100%

Amortyzację rzeczowych aktywów trwałych rozpoczyna się wówczas, gdy jest on dostępny do użytkowania, to znaczy w momencie dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania zgodnie z zamierzeniami kierownictwa. Pojedyncze środki trwałe o wartości początkowej niższej niż 3,5 tys. zł, które nie stanowią części większego składnika aktywów, odpisuje się jednorazowo w koszty. W przypadku gdy cena nabycia bądź koszt wytworzenia części składowej środka trwałego jest istotna w stosunku do ceny nabycia lub kosztu wytworzenia całego środka trwałego, część tą (bądź części) amortyzuje się osobno. Okres ich użytkowania i metoda amortyzacji mogą być takie same jak pozostałych istotnych części tego samego środka trwałego. W celu ustalenia odpisu amortyzacyjnego części takie mogą być grupowane.

Jednostka przy określeniu wartości danego składnika aktywów podlegającej amortyzacji nie uwzględnia wartości końcowej. Wartość końcowa maszyn i urządzeń przeznaczonych do produkcji zgodnie z opinią służb technicznych jest nieznacząca i w związku z tym nieistotna z punktu widzenia obliczania wartości podlegającej amortyzacji.

Środki trwałe w budowie powstające dla celów produkcyjnych, wynajmu lub administracyjnych prezentowane są w bilansie wg kosztu wytworzenia pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości.

W przypadku rzeczowych aktywów trwałych, w których można wydzielić istotne części składowe - amortyzacji dokonuje się osobno dla każdej wydzielonej części składowej. W przypadku rzeczowych aktywów trwałych dla których wydzielenie istotnych części składowych jest niemożliwe biorąc pod uwagę ich złożoność - amortyzuje się łącznie cały środek trwały.

Okres ekonomicznej użyteczności środka trwałego określają służby techniczne na podstawie posiadanego doświadczenia i informacji z rynku. Na każdy dzień bilansowy służby techniczne spółek dokonują analizy i weryfikacji ekonomicznego okresu użytkowania rzeczowych aktywów trwałych. W razie istotnych zmian służby techniczne określają prawidłowy, zgodny ze stanem technicznym i możliwością wykorzystania okres amortyzacji. Na tej podstawie dokonuje się zmiany stawki amortyzacyjnej.

18. Wartości niematerialne

Składnik wartości niematerialnych ujmowany jest tylko wtedy, gdy:

- jest prawdopodobne, że zostaną osiągnięte przyszłe korzyści ekonomiczne, które można przyporządkować danemu składnikowi aktywów oraz
- można wiarygodnie ustalić cenę nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów.

Składnik wartości niematerialnych początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Wartości niematerialne podlegają amortyzacji. Stawki amortyzacyjne ustalone zostały z uwzględnieniem okresu ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych.

W Grupie na wartości niematerialne składają się przede wszystkim oprogramowanie oraz nabyte licencje na oprogramowanie komputerowe. Amortyzuje się je metodą liniową przez szacowany okres ich użytkowania od 2 do 12 lat (znaki towarowe).

W przypadku wartości niematerialnych których wartość początkowa nie przekracza 3,5 tys. zł dokonuje się jednorazowych odpisów amortyzacyjnych. Wydatki na ich nabycie całkowicie odnosi w koszty w miesiącu następnym po oddaniu ich do użytkowania.

19. Utrata wartości

Na każdy dzień bilansowy Spółki Grupy dokonują przeglądu wartości netto składników majątku trwałego w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty ich wartości. Oceniając istnienie przesłanek świadczących o możliwości utraty wartości któregoś ze składników aktywów, analizuje się:

1. Przesłanki pochodzące z zewnętrznych źródeł informacji np.:

- utrata wartości rynkowej danego składnika aktywów odnotowana w ciągu okresu jest znacznie większa od utraty, której można było się spodziewać w wyniku upływu czasu i zwykłego użytkowania,

- w ciągu roku nastąpiły lub nastąpią w niedalekiej przyszłości znaczące i niekorzystne dla Grupy zmiany o charakterze technologicznym, rynkowym, gospodarczym, prawnym w otoczeniu, w którym Grupa prowadzi działalność,
 - wartość bilansowa aktywów netto Grupy sporządzającej sprawozdanie jest wyższa od wartości ich rynkowej kapitalizacji.
2. Przesłanki pochodzące z wewnętrznych źródeł informacji, np.:
- dostępne są dowody, że nastąpiła utrata przydatności danego składnika aktywów lub jego fizyczne uszkodzenie,
 - dostępne są dowody pochodzące ze sprawozdawczości wewnętrznej świadczące o tym, że ekonomiczne wyniki uzyskiwane przez dany składnik aktywów są lub w przyszłości będą gorsze od oczekiwanych.

W przypadku, gdy stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. Dla potrzeb oceny utraty wartości aktywa grupuje się na najniższym poziomie, dla którego występują możliwe do zidentyfikowania przepływy pieniężne. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależnymi od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów.

20. Zapasy

Zgodnie z przepisami zawartymi w MSR 2 zapasy wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia nie wyższej od ceny sprzedaży netto. Na cenę nabycia lub koszt wytworzenia zapasów składają się wszystkie koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzenia zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu.

Koszty zakupu zapasów składają się z ceny zakupu, cła, pozostałych podatków, kosztów transportu, załadunku i wyładunku oraz innych kosztów dających się bezpośrednio przyporządkować do pozyskania wyrobów gotowych, materiałów i usług.

- Materiały - Jednostki wchodzące w skład Grupy stosują do wyceny zapasów materiałów cenę nabycia, która z reguły jest równoznaczna z ceną zakupu materiałów. Sporadycznie zdarzają się sytuacje, że Jednostki ponoszą koszty dostawy materiałów, wówczas powiększają one wartość zapasów.
- Wyroby gotowe i produkcja w toku - na koszt wytworzenia zapasów robót w toku i wyrobów gotowych składają się koszty związane bezpośrednio z jednostką produkcji, takie jak robocizna bezpośrednia oraz systematycznie rozłożone, stałe i zmienne pośrednie koszty produkcji, poniesione przy przetwarzaniu materiałów w wyroby gotowe. Dla celów przypisania stałych pośrednich kosztów produkcji do kosztów przetworzenia zapasów przyjmuje się normalną zdolność produkcyjną urządzeń produkcyjnych, rozumianą jako produkcję na średnim poziomie, której uzyskania oczekuje się w czasie kilku okresów, w typowych okolicznościach, z uwzględnieniem utraty zdolności produkcyjnej wynikającej z planowanych remontów.

Stan oraz rozchody materiałów, towarów i wyrobów gotowych są wyceniane przy wykorzystaniu metody FIFO pierwsze przyszło – pierwsze wyszło. W momencie sprzedaży zapasów wartość bilansową tych zapasów ujmuje się jako koszt okresu, w którym ujmowane są odnośne przychody.

21. Odpisy aktualizujące wartość zapasów

Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych składników aktywów obrotowych związane z utratą ich wartości obciążają pozostałe koszty operacyjne. W przypadku ustania przyczyny dokonania odpisu aktualizującego wartość rzeczowych składników obrotowych jest odnoszona na dobro pozostałych przychodów operacyjnych.

Decyzję o konieczności utworzenia odpisów aktualizujących podejmują każdorazowo Zarządy spółek Grupy na podstawie wniosku komórek odpowiedzialnych za prawidłową gospodarkę zapasami.

Na każdy dzień bilansowy służby handlowe, techniczne i produkcyjne Grupy dokonują weryfikacji zalegających zapasów pod kątem ich przydatności. Szczegółnej ocenie podlegają zapasy zalegające powyżej 1 roku oraz w przedziałach starszych. Na dzień bilansowy służby techniczne w porozumieniu ze służbami produkcyjnymi i handlowymi określają sposób wykorzystania powyższych zapasów w prognozowanej bieżącej produkcji i obsłudze serwisowej. Służby techniczne oraz służby handlowe są zobowiązane do monitorowania zapasów zalegających w przedziałach czasowych powyżej 1 roku.

22. Instrumenty finansowe

Aktywa i zobowiązania finansowe ujmowane są w bilansie Grupy w momencie, gdy staje się ona stroną wiążącej umowy. Jako instrument finansowy kwalifikuje się każdą umowę, która skutkuje jednocześnie powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej ze stron i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej ze stron, pod warunkiem, że z kontraktu zawartego między dwiema lub więcej stronami jednoznacznie wynikają skutki gospodarcze.

Zgodnie z MSR nr 39, instrumenty finansowe klasyfikuje się z podziałem na:

- aktywa finansowe do terminu wymagalności,
- aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pożyczki i należności,
- aktywa dostępne do sprzedaży,
- zobowiązania wyceniane wg zamortyzowanego kosztu.

Na dzień nabycia aktywa i zobowiązania finansowe wycenia się w wysokości kosztu (ceny) nabycia, czyli według wartości godziwej -uiszczzonej zapłaty w przypadku składnika aktywów lub otrzymanej kwoty w przypadku zobowiązania. Koszty transakcji włącza się do wartości początkowej wyceny wszystkich aktywów i zobowiązań finansowych, za wyjątkiem aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

23. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług wycenia się wg zamortyzowanego kosztu. Wycena może odbywać się także w wartości wymagającej zapłaty, jeśli efekt dyskonta nie jest znaczący.

Wartość należności z tytułu dostaw i usług podlega pomniejszeniu o odpisy aktualizujące wartość. Odpis aktualizujący wartość tworzy się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że Grupa nie będzie w stanie uzyskać wszystkich należnych kwot wynikających z pierwotnych warunków należności. Kwota odpisu stanowi różnicę pomiędzy wartością bilansową i bieżącą wartością oczekiwanych strumieni pieniężnych zdyskontowanych według pierwotnej efektywnej stopy procentowej. Kwotę odpisu aktualizującego wartość ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Odpisy aktualizujące należności tworzy się w stosunku do należności niezabezpieczonych wg następujących zasad:

- należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub stan upadłości – 100% należności w chwili podjęcia informacji o zaistniałym zdarzeniu,
- należności kwestionowane przez dłużników, z zapłatą których dłużnik zalega dłużej niż 180 dni – 100%,
- pozostałe należności z których zapłatą dłużnik zalega dłużej niż 180 dni, a wg oceny sytuacji majątkowej i finansowej dłużnika, spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna – 100%.

Dopuszcza się nie tworzenie odpisu na należności przeterminowane powyżej 180 dni, jeżeli ocena sytuacji finansowej dłużnika wskazuje, że nie ma zagrożenia co do zapłaty należności.

Pozostałe należności obejmują należności powstałe m. in. z tytułu:

- sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych,
- finansowych aktywów trwałych,
- wpłaconych kaucji.

24. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazuje się w bilansie w wartości nominalnej. Na środki pieniężne i ich ekwiwalenty składają się środki pieniężne w kasie, na rachunku bankowym oraz inne krótkoterminowe płynne lokaty o terminie zapadalności do trzech miesięcy.

25. Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów

Obejmują koszty operacyjne dotyczące okresów następujących po okresie, w którym je poniesiono, z wyjątkiem pozostałych kosztów operacyjnych, nie podlegających rozliczeniu w czasie.

Do typowych rozliczeń międzyokresowych czynnych kosztów operacyjnych zalicza się w szczególności:

- koszty ubezpieczeń majątkowych,
- koszty związane z ponoszonymi z góry opłatami, takimi jak: czynsze, opłaty za wieczyste użytkowanie itp.

Przy rozliczaniu kosztów przyszłych okresów, których czas odpisywania nie jest jednoznacznie ustalony, uwzględnia się zasadę ostrożnej wyceny i nie wydłuża nadmiernie okresu rozliczenia, aby nie spowodować nieuzasadnionego aktywowania kosztów.

26. Kapitały własne

Kapitały własne są tworzone i wykazywane zgodnie z przepisami prawa. Na kapitały własne składają się m.in.:

- Kapitał zakładowy
- Kapitał zapasowy
- Zyski zatrzymane

Kapitał zakładowy

Kapitał zakładowy wykazuje się w wartości nominalnej akcji wyemitowanych zgodnie ze statutem i zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS). Podstawową zasadą dokonywania jakichkolwiek zmian w kapitale zakładowym jest to, by wszystkie operacje powodujące ustalenie, zwiększenie lub zmniejszenie tego kapitału zostały poprzedzone uzyskaniem wypisu z rejestru sądowego, potwierdzającego rejestrację zmian i aktualnej wysokości kapitału. Podwyższenie kapitału zakładowego może nastąpić w drodze zmiany statutu i w drodze emisji nowych akcji lub podwyższenia wartości nominalnej akcji dotychczasowych, natomiast obniżenie może nastąpić w drodze zmiany statutu, przez zmniejszenie wartości nominalnej akcji, połączenie akcji lub umorzenie części akcji.

Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy tworzy się z:

- nadwyżek, osiągniętych przy emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej, pozostałych po pokryciu kosztów emisji akcji,
- z dopłat akcjonariuszy,
- w wysokości 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał zapasowy nie osiągnie co najmniej 1/3 kapitału zakładowego,
- z podziału zysku za dany rok obrotowy – ponad wymaganą ustawowo minimalną wartość.

Zysk zatrzymane

Odzwierciedlają nierozliczony wynik z lat poprzednich pozostający do decyzji Walnego Zgromadzenia, efekty zmian zasad rachunkowości i błędów dotyczących lat poprzednich oraz wynik roku bieżącego.

27. Rezerwy

Rezerwy są to zobowiązania, których termin wymagalności lub kwota nie są pewne.

Spółki Grupy tworzą rezerwy, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- na Spółkach ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowy), wynikający ze zdarzeń przeszłych,
- prawdopodobne jest, że spełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne,
- można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

Spółki Grupy tworzą rezerwy na zobowiązania według następujących tytułów:

- rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, tworzona w związku z występowaniem dodatnich różnic pomiędzy wartością księgową aktywów i pasywów a ich wartością podatkową,
- rezerwy na świadczenia pracownicze,
- pozostałe rezerwy (np. nagrody jubileuszowe, reklamacje).

Rezerwy na świadczenia pracownicze szacowane są metodami zgodnymi z zalecanymi w Międzynarodowym Standardzie Rachunkowości nr 19. Rozwiązanie niewykorzystanych rezerw następuje na dzień, na który okazały się zbędne.

Rezerwy na koszty reklamacji ujmowane są w momencie sprzedaży produktów zgodnie z najlepszym szacunkiem, co do przyszłych kosztów koniecznych do poniesienia przez Grupę w przypadku reklamacji jakościowych.

Na każdy dzień bilansowy dokonuje się przeliczenia stanu rezerw, polegającego na przemnożeniu wartości wszystkich zleceń w stosunku, do których Spółki Grupy mają obowiązek świadczyć naprawy gwarancyjne przez wskaźnik napraw osiągnięty w tymże roku.

28. Kredyty bankowe

Kredyty i pożyczki wyceniane są według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), natomiast różnice pomiędzy wpływami z transakcji (pomniejszonymi o koszty transakcji) a wartością wykupu wykazuje się w rachunku zysków i strat przez okres trwania umowy pożyczki, metodą efektywnej stopy procentowej.

Kredyty i pożyczki zalicza się do zobowiązań krótkoterminowych chyba, że Grupa posiada bezwarunkowe prawo do odroczenia spłaty o co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego. Kredyty krótkoterminowe, dla których termin spłaty przypada w jednej transzy po roku od momentu jego wykorzystania wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty.

29. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, ujmowane i wykazywane są wg kwot pierwotnie zafakturowanych. W przypadku gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość zobowiązań jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne ceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie zobowiązań w związku z upływem czasu ujmowane jest jako koszt finansowy.

30. Instrumenty pochodne

W związku z prowadzoną działalnością Spółki Grupy są narażone na ryzyka finansowe związane ze zmianami kursów walutowych oraz stóp procentowych. Spółki zawierają transakcje terminowe typu forward celem zmniejszenia ryzyka kursowego. Jednostki na dzień bilansowy wyceniają kontrakty handlowe (forward) wg kursu oferowanego przez bank. Zysk z wyceny (kurs na dzień wyceny > kurs z umowy – zakup, kurs na dzień wyceny < kurs z umowy – sprzedaż) odnoszony jest w bilansie na konto pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe a w rachunku zysków i strat na przychody finansowe. Strata z wyceny (sytuacja odwrotna) w bilansie prezentowana jest jako zobowiązanie finansowe w rachunku zysków i strat jako koszty finansowe.

31. Rachunkowość zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń ujmuje wpływające na rachunek zysków i strat skutki kompensowania zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz pozycji zabezpieczanej.

Istnieją trzy rodzaje powiązań zabezpieczających:

- a) zabezpieczenie wartości godziwej,
- b) zabezpieczenie przepływów pieniężnych,
- c) zabezpieczenie udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym.

Grupa dokonuje jedynie zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Przy rozpoczęciu powiązania zabezpieczającego dokumentuje się relację między instrumentem zabezpieczającym a pozycją zabezpieczaną, cele zarządzania ryzykiem, a także strategię realizacji różnych transakcji zabezpieczających. Ponadto Grupa dokumentuje efektywność, z jaką zastosowany instrument zabezpieczający kompensuje zmiany przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej, zarówno w chwili zaistnienia powiązania, jak i na bieżąco w późniejszych okresach.

Efektywna część zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych jest odraczana w kapitale własnym. Zysk lub strata związane z częścią nieefektywną ujmuje się niezwłocznie w wyniku finansowym.

Kwoty odroczone w kapitał własnym są przywracane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym ujmuje się zabezpieczaną pozycję, w tej samej pozycji rachunku zysków i strat, w której ujęto zabezpieczaną pozycję. Jeśli jednak prognozowana zabezpieczana transakcja skutkuje ujęciem niefinansowego składnika aktywów lub zobowiązania, zyski i straty odroczone uprzednio w kapitale własnym uwzględnia się w początkowej wycenie kosztów danego składnika aktywów lub zobowiązań. Spółka zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygaśnie, zostaje sprzedany, zakończony lub zrealizowany lub nie spełnia kryteriów rachunkowości zabezpieczeń. W takiej sytuacji skumulowane zyski lub straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego ujęte w kapitałach pozostają w nich do momentu, gdy transakcja zabezpieczana zostanie zrealizowana. Jeżeli transakcja zabezpieczana nie będzie realizowana, skumulowany wynik netto ujęty w kapitałach przenoszony jest do rachunku zysków i strat.

32. Zysk przypadający na jedną akcję

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, w rachunku zysków i strat prezentuje podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję: dla wszystkich rodzajów akcji zwykłych, w sposób równie widoczny, w odniesieniu do wszystkich prezentowanych okresów. Rozwodnienie stanowi zmniejszenie zysku przypadającego na jedną akcję na podstawie założenia, że dojdzie do konwersji instrumentów zamiennych na akcje, realizacji opcji lub warrantów albo do emisji akcji zwykłych w następstwie spełnienia określonych warunków.

Wyliczenie wskaźnika podstawowego zysku na jedną akcję:

$$\text{Zysk na jedną akcję} = \frac{\text{Zysk pomniejszony o wszelkie koszty i obciążenia z tytułu podatku}}{\text{Średnia ważona liczba akcji występująca w ciągu danego okresu}}$$

W jednostce dominującej nie występują okoliczności, które powodowałyby efekt rozwodnienia zysku.

33. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Segment operacyjny jest częścią składową Spółek Grupy, która angażuje się w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody i ponosić koszty (w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi częściami składowymi tej samej jednostki) oraz której wyniki działalności są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w jednostce oraz wykorzystujący te wyniki przy podejmowaniu decyzji o zasobach alokowanych do segmentu i przy ocenie wyników działalności segmentu a także w przypadku której są dostępne oddzielne informacje finansowe.

34. Prezentacja sprawozdania z przepływów pieniężnych.

Grupa wykazuje przepływy pieniężne z działalności operacyjnej posługując się metodą pośrednią, za pomocą której zysk / stratę brutto koryguje się o skutki transakcji, mających bezgotówkowy charakter, o czynne i bierne rozliczenia międzyokresowe dotyczące przeszłych lub przyszłych wpływów lub płatności środków pieniężnych dotyczących działalności operacyjnej oraz o pozycje przychodowe i kosztowe związane z przepływami pieniężnymi z działalności inwestycyjnej lub finansowej.

Działalność inwestycyjna polega m.in. na nabywaniu i sprzedaży inwestycji krótkoterminowych nie zaliczonych do ekwiwalentów środków pieniężnych. Ponadto pożyczki udzielane stronom trzecim (inne niż pożyczki udzielane przez instytucje finansowe) stanowią rodzaj przepływów pieniężnych wynikających z działalności inwestycyjnej, stąd pożyczki udzielane przez Spółki Grupy podmiotom spoza niej są klasyfikowane wraz ze spłatą i odsetkami w rachunku przepływów pieniężnych jako działalność inwestycyjna.

Działalność finansowa zgodnie z MSR 7 jest działalnością, w wyniku której zmianie ulega wysokość i struktura wniesionego kapitału własnego oraz zadłużenia jednostki gospodarczej. Wśród przepływów pieniężnych powstających w wyniku działalności finansowej są wpływy z pożyczek hipotecznych oraz innych krótkoterminowych i długoterminowych pożyczek, stąd pożyczki zaciągnięte wraz z ich spłatą i odsetkami wykazuje się w rachunku przepływów pieniężnych w działalności finansowej.

W bilansie pożyczki udzielone Grupa prezentuje w aktywach jako pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe, natomiast pożyczki zaciągnięte w pasywach – krótkoterminowe zobowiązania – kredyty i pożyczki.

35. Ważne oszacowania i osądy

Spółki Grupy dokonują szacunków, osądów i przyjmują założenia dotyczące przyszłości. Szacunki i związane z nimi założenia opierają się o doświadczenia historyczne, plany na przyszłość oraz inne istotne czynniki. Rzeczywiste wyniki mogą odbiegać od przyjętych szacunków. Szacunki i leżące u ich podstaw założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmianę wielkości szacunkowych ujmuje się w okresie, w którym nastąpiła weryfikacja, jeśli dotyczy ona wyłącznie tego okresu, lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych.

Szacunki i osądy zostały dokonane w następujących obszarach:

- okres użytkowania aktywów trwałych – spółki dokonują weryfikacji rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych pod kątem utraty wartości. Przy szacowaniu długości okresu użytkowania poszczególnych rodzajów rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych uwzględniane są następujące czynniki:
 - 1) oczekiwane zużycie fizyczne szacowane w oparciu o dotychczasowe przeciętne okresy użytkowania, odzwierciedlające tempo zużycia fizycznego, intensywność wykorzystania, itp.,
 - 2) utrata przydatności z przyczyn technologicznych lub rynkowych,
 - 3) prawne i inne ograniczenia dotyczące wykorzystania składnika aktywów,
 - 4) oczekiwane wykorzystanie składnika aktywów oceniane na podstawie oczekiwanej zdolności produkcyjnej lub wielkości produkcji,
 - 5) inne okoliczności mające wpływ na okres użytkowania tego rodzaju aktywów.

W przypadku, gdy okres korzystania ze składnika aktywów wynika z tytułów umownych okres użytkowania odpowiada okresowi wynikającemu z tych tytułów umownych. W sytuacji, gdy szacowany okres użytkowania jest krótszy niż okres wynikający z tytułów umownych przyjmuje się szacowany okres użytkowania.

W okresie sprawozdawczym nie stwierdzono w Grupie przypadków konieczności zmiany okresu użytkowania aktywów trwałych.

W przypadku wystąpienia przesłanek utraty wartości utworzone zostały odpisy aktualizujące, które zostały przedstawione w notcie 14.

- podatek odroczonego – szczegóły omówiono w notcie 25. Grupa nie utworzyła aktywu z tytułu odroczonego podatku dochodowego od ujemnych różnic przejściowych dotyczących wytworzonych we własnym zakresie znaków towarowych, z uwagi na fakt, iż nie sporządza prognoz finansowych obejmujących okres w którym planuje się realizację tego aktywu.
- rezerwy na świadczenia pracownicze oraz inne rezerwy – szczegóły zostały omówione w notach 29 i 30.

36. Informacje ujawniane na temat podmiotów powiązanych

Podmiot powiązany jest osobą lub jednostką związaną z Grupą Kapitałową.

Osoba lub bliski członek rodziny tej osoby jest związany ze Grupą, jeżeli spełnione są warunki określone w MSR 24.

Jeśli w okresie objętym sprawozdaniem finansowym Grupa przeprowadzała transakcje z podmiotami powiązanymi, ujawnia ona informacje dotyczące istoty związku z podmiotem powiązanym oraz wszelkie informacje dotyczące tych transakcji i nierozliczonych sald należności, w tym zobowiązań, niezbędnych użytkownikom do zrozumienia potencjalnego wpływu tego związku na sprawozdanie finansowe.

Zestawienie podmiotów powiązanych na dzień 31.12.2015 roku:

Podmioty dominujące

- TDJ Equity II Sp. z o.o. z siedzibą w Tarnowskich Górach
- TDJ S.A. z siedzibą w Katowicach, będąca podmiotem dominującym TDJ Equity II sp. z o.o.

Inne podmioty powiązane

- TDJ Equity I Sp. z o.o.
- FAMUR SA
- Polskie Maszyny Górnicze S.A.
- FAMUR FINANCE - Polskie Maszyny Górnicze Spółka Akcyjna S.K.A.
- Famur Brand Sp. z o.o.
- FAMUR FAMAK SA
- EQUITY III TDJ FINANCE Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.
- Zamet Industry S.A.
- Zamet – Budowa Maszyn SA
- Pemug SA
- INVEST TDJ ESTATE Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.
- INVEST 11 TDJ FINANCE Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.
- GALANTINE Sp. z o.o.
- Narzędzia i Urządzenia Wiertnicze "Glinik" Sp. z o.o.
- FUGO Sp. z o.o.
- FAMUR INSTITUTE sp. z o.o.
- OOO FAMUR (Rosja)
- OOO FAMUR Ukraina
- TOO FAMUR Kazachstan
- FAMUR INDIA MINING SOLUTIONS PRIVATE LIMITED
- DAMS GmbH (Niemcy)
- FAMUR PEMUG sp. z o.o.
- CTG GLINIK (Rosja)
- FM CZERNYCH (Rosja)
- STADMAR sp. z o.o.
- Fugo-Projekt Sp. z o.o.
- Biuro Projektów i Realizacji Inwestycji SEPARATOR sp. z o.o.
- SKW Biuro Projektowo-Techniczne sp. z o.o.
- FUGO SA
- FAMUR INVEST sp. z o.o. w organizacji
- ELGÓR+ZAMET sp. z o.o.

- FPM SA
- Palservis Sp. z o.o.
- TDJ Estate Sp. z o.o.
- TDJ Equity III Sp. z o.o.
- KTW Sp. z o.o.
- TLK 4 TDJ Finance Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.
- TDJ Finance Sp. z o.o.
- INVEST 10 TDJ FINANCE Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.
- Franciszkańskie TDJ ESTATE Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.
- RMK 77 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością SK
- K77 Spółka z o.o.
- FUGO-ODLEW Sp. z o.o.
- OOE Invest Spółka z o.o.
- OOE Sp. z o.o.

3. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY

Przychody ze sprzedaży Grupy prezentują się następująco:

	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	Za okres 01.01.2014 - 31.12.2014
Przychody ze sprzedaży produktów	299 724	283 625
Przychody ze świadczenia usług	4 423	3 295
Pozostałe przychody ze sprzedaży	916	804
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	5 071	6 053
Razem przychody	310 134	293 777

4. SEGMENTY OPERACYJNE

Zgodnie z wymogami MSSF 8, Grupa identyfikuje segmenty operacyjne w oparciu o wewnętrzne raporty dotyczące tych elementów, które są regularnie weryfikowane przez osoby decydujące o przydzielaniu zasobów do danego segmentu i oceniające jego wyniki finansowe. Organizacja i zarządzanie Grupą odbywa się w podziale na segmenty, uwzględniające rodzaj oferowanych wyrobów i świadczonych usług:

- Odlewy (Odlewnia Żeliwa „Śrem” SA i Pioma-Odlewnia Sp. z o.o.)
- Odkuwki (Kuźnia „Glinik” Sp. z o.o.)
- Pozostała działalność

	Przychody		Zysk w segmencie	
	Za okres 12 miesięcy 2015	Za okres 12 miesięcy 2014	Za okres 12 miesięcy 2015	Za okres 12 miesięcy 2014
Odlewy	217 483	203 054	50 029	46 601
Odkuwki	76 728	75 195	13 132	8 559
Pozostała działalność	15 923	15 528	3 363	2 846
Razem	310 134	293 777	66 524	58 006
Koszty sprzedaży i zarządu			(36 622)	(35 913)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne			4 145	612
Przychody i koszty finansowe			(1 185)	(342)
Zysk przed opodatkowaniem			32 862	22 363
Podatek dochodowy			5 292	(4 653)
Zysk netto			38 154	17 710

Grupa nie przypisuje aktywów i zobowiązań do poszczególnych segmentów.

Do segmentów nie przypisuje również pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych, przychodów i kosztów finansowych oraz podatku dochodowego. Przychody segmentów w całości zostały uzyskane od zewnętrznych klientów.

W każdym segmencie odnotowano 1 klienta którego obroty przekraczały 10% przychodów tego segmentu.

Grupa prowadzi działalność na terenie Polski, Unii Europejskiej i państw pozostałych. Działalność produkcyjna wszystkich segmentów branżowych prowadzona jest na terenie Polski.

W tabeli poniżej zaprezentowano informacje dotyczące rynków zbytu działalności kontynuowanej Grupy.

	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	Za okres 01.01.2014 - 31.12.2014
Polska	147 671	130 920
Unia Europejska	142 869	147 479
Pozostałe kraje europejskie	18 104	14 968
Pozostałe kraje	1 490	410
Razem	310 134	293 777
Kraj	147 671	130 920
Zagranica	162 463	162 857

5. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	Za okres 01.01.2014 - 31.12.2014
Koszty według rodzaju:		
Amortyzacja	(15 599)	(14 521)
- amortyzacja wartości niematerialnych	(869)	(685)
- amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	(14 730)	(13 836)
Zużycie materiałów i energii	(155 699)	(153 884)
Usługi obce	(35 259)	(31 477)
Podatki i opłaty	(4 675)	(4 746)
Wynagrodzenia	(52 509)	(54 259)
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	(13 134)	(13 251)
Pozostałe koszty rodzajowe	(2 923)	(2 870)
Koszty według rodzaju, razem	(279 798)	(275 008)
Zmiana stanu zapasów, produktów i rozliczeń międzyokresowych	206	7 816
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	3 849	588
Koszty sprzedaży	5 281	4 301
Koszty ogólnego zarządu	31 341	31 612
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	(239 121)	(230 691)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(4 489)	(5 080)
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(243 610)	(235 771)

6. KOSZTY ZATRUDNIENIA

W tabeli poniżej przedstawiono informację o przeciętnym zatrudnieniu i wynagrodzeniach w Grupie:

	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	Za okres 01.01.2014 - 31.12.2014
Pracownicy umysłowi	288	284
Pracownicy fizyczni	742	779
Razem	1 030	1 063

Grupa poniosła następujące koszty zatrudnienia:

	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	Za okres 01.01.2014 - 31.12.2014
Wynagrodzenia	(52 509)	(54 259)
<i>w tym: odpisy emerytalne i nagrody jubileuszowe</i>	<i>(949)</i>	<i>(831)</i>
Składki na ubezpieczenie społeczne	(9 844)	(10 148)
Inne świadczenia pracownicze	(3 290)	(3 103)
Razem koszty zatrudnienia	(65 643)	(67 510)

7. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE

	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	Za okres 01.01.2014 - 31.12.2014
Pozostałe przychody operacyjne		
Zysk ze sprzedaży majątku trwałego	415	0
Rozwiązane rezerwy		
- na reklamacje	113	287
- na zobowiązania	0	278
- na świadczenia pracownicze	3 726	379
- pozostałe	0	7
Rozwiązane odpisy aktualizujące		
- rozwiązanie odpisu aktualizującego zapasy	126	193
- rozwiązane odpisy aktualizujące należności	46	203
- rozwiązane odpisy aktualizujące aktywa trwałe	17	1
Zwrot podatku od nieruchomości za lata poprzednie	0	730
Odzyski ze zwrotów, demontażu aktywów trwałych	58	395
Przedawnione zobowiązania	0	102
Złomowanie	41	51
Odszkodowania	457	402
Przychody z tytułu uzyskania i sprzedaży praw majątkowych z efektywności energetycznej (PMEF)	2 269	0
Nadwyżki inwentaryzacyjne	159	404
Inne	93	74
Pozostałe przychody operacyjne, razem	7 520	3 506

Rozwiązanie rezerw na świadczenia pracownicze jest wynikiem zmiany Układu Zbiorowego Pracy w Odlewni Żeliwa Śrem SA. Zgodnie z nowym brzmieniem Układu Spółka począwszy od 01.01.2016 nie będzie wypłacała nagród jubileuszowych, w związku z tym rozwiązano rezerwę na nagrody jubileuszowe.

Pozostałe koszty operacyjne	Za okres	Za okres
	01.01.2015 - 31.12.2015	01.01.2014 - 31.12.2014
Straty na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	0	(212)
Utworzone odpisy aktualizujące:		
- zapasy	(1 052)	(244)
- należności handlowe	(366)	(101)
Utworzone rezerwy		
- na świadczenia pracownicze	(2)	(31)
- na reklamacje	(136)	(285)
- na zobowiązania	0	(280)
- pozostałe	(303)	(11)
Poniesione koszty reklamacji	(492)	(636)
Kary, grzywny, odszkodowania	(93)	(9)
Należności umorzone	(6)	0
Złomowanie	(132)	(283)
Darowizny	(272)	(212)
Niedobory inwentaryzacyjne	(166)	(357)
Odprawy dla zwalnianych pracowników	(87)	(37)
Pozostałe	(268)	(196)
Pozostałe koszty operacyjne, razem	(3 375)	(2 894)

8. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE

Przychody finansowe	Za okres	Za okres
	01.01.2015 - 31.12.2015	01.01.2014 - 31.12.2014
Odsetki od pożyczek	0	63
Odsetki od należności	133	0
Odsetki pozostałe	34	313
Dodatnie różnice kursowe	150	1 579
Zwrot nadpłaconego podatku od czynności cywilnoprawnych	432	0
Rozwiązanie odpisu aktualizującego należności odsetkowe	35	0
Rozliczanie instrumentów finansowych	0	460
Wycena instrumentów finansowych	150	0
Pozostałe przychody finansowe	21	21
Przychody finansowe razem	955	2 436

Koszty finansowe	Za okres	Za okres
	01.01.2015 - 31.12.2015	01.01.2014 - 31.12.2014
Odsetki od kredytów i pożyczek	(1 505)	(1 718)
Pozostałe odsetki	(198)	(268)
Koszt nabycia jednostek zależnych	(12)	(444)
Utworzone rezerwy na zobowiązania odsetkowe	(90)	(72)
Prowizje od kredytów	(37)	(20)
Rozliczanie instrumentów finansowych	(259)	0
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	0	(230)
Pozostałe koszty finansowe	(39)	(26)
Przychody finansowe razem	(2 140)	(2 778)

9. PODATEK DOCHODOWY**Obciążenie podatkowe w sprawozdaniu z całkowitych dochodów**

	Za okres	Za okres
	01.01.2015 - 31.12.2015	01.01.2014 - 31.12.2014
Bieżący podatek dochodowy	(2 881)	(5 425)
Odroczony podatek dochodowy	7 989	869
Razem	5 108	(4 556)
Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	5 292	(4 653)
Podatek dochodowy dotyczący pozostałych całkowitych dochodów	(184)	97

Efektywna stawka podatkowa

	Za okres	Za okres
	01.01.2015 - 31.12.2015	01.01.2014 - 31.12.2014
Zysk przed opodatkowaniem	32 862	22 363
Podatek wg obowiązującej stawki podatkowej	(6 244)	(4 249)
Podatek wynikający z przychodów nie będących podstawą opodatkowania:		
- Rozwiązanie niepodatkowych rezerw i odpisów aktualizujących	37	40
- Dochód w spółce niebędącej podatnikiem CIT	5 079	0
- Pozostałe	(26)	4
Podatek wynikający z kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodu:		
- Utworzenie niepodatkowych rezerw i odpisów aktualizujących	(67)	(20)
- PFRON	(48)	(77)
- niedobory, straty w aktywach, kary i odszkodowania	(106)	(73)
- Pozostałe NKUP	(211)	(278)
Podatek wynikający z nieutworzonego aktywa od straty podatkowej	(312)	0
Podatek wynikający z różnic przejściowych składników majątku stanowiących wkład niepieniężny	2 769	0
Podatek wynikający z kosztów amortyzacji znaków towarowych	1 271	0
Aktywo na podatek od wartości podatkowej znaków towarowych (utworzone w związku z uprawdopodobnieniem jego realizacji w latach przyszłych)	3 150	0
Podatek w rachunku zysków i strat	5 292	(4 653)
Efektywna stawka podatkowa	(16,1%)	20,8%

Podatkowa Grupa Kapitałowa

Polska Grupa Odlewnicza SA wraz z podmiotami zależnymi: Piomą-Odlewnia Spółka z o.o. oraz Kuźnią Glinik Spółka z o.o. począwszy od 01.07.2015 r. tworzy podatkową grupę kapitałową. Umowa została zawarta na okres od 01.07.2015 do 31.12.2017 r. Rokiem podatkowym Podatkowej Grupy Kapitałowej PGO jest rok kalendarzowy, przy czym pierwszy rok trwał od 01.07.2015 do 31.12.2015 r.

Ujemna podstawa opodatkowania Spółki pomniejszyła podstawę opodatkowania podatkowej grupy kapitałowej. W związku z tym Spółka nie utworzyła aktywu na odroczony podatek dochodowy z tytułu straty podatkowej.

W związku z rozpoczęciem od dnia 01.07.2015 roku podatkowego w ramach podatkowej grupy kapitałowej, Spółka w dniu 30.06.2015 zakończyła rok podatkowy trwający od 01.01.2015 do 30.06.2015 r.

10. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ

	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	Za okres 01.01.2014 - 31.12.2014
Zysk netto danego roku dla celów wyliczenia zysku na jedną akcję	38 154	17 710
Średnia ważona liczba akcji dla potrzeb wyliczenia wartości zysku na jedną akcję	96 300 000	96 300 000
Zysk na jedną akcję zwykłą w złotych	0,40	0,18

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku, który przypada na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej, przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu. W Grupie nie występują okoliczności, które powodowałyby efekt rozwodnienia zysku.

11. DYWIDENDY

W roku 2015 oraz 2014 jednostka dominująca nie dokonywała wypłat dywidendy.

12. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Wartość brutto	26 110	23 833
Umorzenie	(8 501)	(7 632)
Wartości niematerialne	17 609	16 201

Zmiana stanu wartości niematerialnych w okresie 1 stycznia 2015 do 31 grudnia 2015

	Wartość firmy	Licencje		Razem
		Licencje ogółem	w tym: oprogramowanie komputerowe	
Wartość brutto				
Stan na początek okresu	9 066	14 767	5 580	23 833
Nabycie	149	2 128	56	2 277
Stan na koniec okresu	9 215	16 895	5 636	26 110
Umorzenie i utrata wartości				
Stan na początek okresu		(7 632)	(5 230)	(7 632)
Amortyzacja		(869)	(121)	(869)
Stan na koniec okresu		(8 501)	(5 351)	(8 501)
Wartość netto	9 215	8 394	285	17 609

Zmiana stanu wartości niematerialnych w okresie 1 stycznia 2014 do 31 grudnia 2014

	Wartość firmy	Licencje		Razem
		Licencje ogółem	w tym: oprogramowanie komputerowe	
Wartość brutto				
Stan na początek okresu	9 040	7 909	5 555	16 949
Nabycie	26	6 858	25	6 884
Stan na koniec okresu	9 066	14 767	5 580	23 833
Umorzenie i utrata wartości				
Stan na początek okresu		(6 947)	(4 612)	(6 947)
Amortyzacja		(685)	(618)	(685)
Stan na koniec okresu		(7 632)	(5 230)	(7 632)
Wartość netto	9 066	7 135	350	16 201

Najistotniejszą pozycją wartości niematerialnych – za wyjątkiem wartości firmy omówionej w punkcie 13 – są nabyte w roku 2014 wszelkie autorskie prawa majątkowe do utworu stanowiącego znak towarowy „FUGO ODLEW” za łączną kwotę 6.773 tys. zł. Ich wartość netto na dzień 31.12.2015 wyniosła 6.164 tys. zł, odpowiednio na dzień 31.12.2014 r. 6.726 tys. zł. Okres amortyzacji wynosi 12 lat.

Amortyzacja wartości niematerialnych została ujęta w koszt własny sprzedaży.

13. WARTOŚĆ FIRMY

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Kuźnia Glinik Sp. z o.o.	9 040	9 040
Polska Grupa Odlewnicza Spółka Akcyjna S.K.A.	26	26
Polska Grupa Odlewnicza Spółka Akcyjna ESTATE S.K.A.	149	0
Wartość firmy, razem	9 215	9 066

Na dzień 31 grudnia 2015 roku przeprowadzono testy na utratę wartości firmy Kuźni „Glinik” Sp. z o.o., Polska Grupa Odlewnicza Spółka Akcyjna S.K.A. oraz Polska Grupa Odlewnicza Spółka Akcyjna ESTATE S.K.A. w wyniku których nie zidentyfikowano konieczności utworzenia odpisu z tytułu utraty wartości.

Wartość firmy dla celów testów na utratę wartości firmy Kuźnia Glinik Sp. z o.o. została alokowana do segmentu operacyjnego „Odkuwki”. Natomiast wartość firmy spółek Polska Grupa Odlewnicza Spółka Akcyjna S.K.A. oraz Polska Grupa Odlewnicza Spółka Akcyjna ESTATE S.K.A. do segmentu „Pozostała działalność”

Wartość odzyskiwalna ośrodka, do którego alokowano wartość firmy odpowiada jego wartości użytkowej, którą ustalono metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Przy ustalaniu wartości użytkowej ośrodka oparto się na pięcioletnich prognozach finansowych przygotowanych przez Spółki i zatwierdzonych przez jej Kierownictwo. W prognozie przyjęto bezpieczne założenia co do prognoz rynkowych w zakresie kształtowania się przychodów ze sprzedaży oraz rentowności osiąganych historycznie i skorygowanych o planowany efekt ekonomiczny uzyskany z poniesionych nakładów inwestycyjnych. W kalkulacji przyjęto stopę dyskontową na poziomie 3%. Założono kontynuację działalności po okresie prognozy, a dla określenia wartości rezydualnej zastosowano wzór na rentę wieczystą (przyjęto stopę wzrostu na poziomie zero).

14. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Wartość brutto	294 094	269 268
Umorzenie	(93 889)	(80 239)
Odpisy aktualizujące	(350)	(372)
Wartość netto	199 855	188 657
Środki trwałe w budowie	37 469	41 796
Rzeczowe aktywa trwałe	237 324	230 453

Struktura własnościowa

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Własne:		
-użytkowane	199 767	188 373
- w budowie	37 469	41 796
Używane na podstawie umowy leasingu, dzierżawy	88	284
Razem	237 324	230 453

Zmiana stanu środków trwałych w okresie 1 stycznia 2015 do 31 grudnia 2015

	grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwałe	Środki trwałe, razem
Wartość brutto						
Stan na początek okresu	11 011	107 301	142 484	3 130	5 342	269 268
Zakupy	0	9 320	9 607	557	983	20 467
Wytworzenie w ramach własnej produkcji	0	58	84	0	20	162
Przekwalifikowanie z nieruchomości inwestycyjnych	6 086	275	0	0	0	6 361
Inne	0	0	0	40	0	40
Sprzedaż	(412)	(389)	(500)	(287)	0	(1 588)
Likwidacje	0	0	(38)	(193)	(25)	(256)
Przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	0	(183)	0	0	0	(183)
Inne	0	(4)	0	(172)	(1)	(177)
Stan na koniec okresu	16 685	116 378	151 637	3 075	6 319	294 094
Umorzenie						
Stan na początek okresu	0	(22 206)	(52 463)	(2 120)	(3 450)	(80 239)
Amortyzacja	0	(2 858)	(10 911)	(374)	(587)	(14 730)
Likwidacje	0	0	30	148	25	203
Sprzedaż	0	82	374	250	0	706
Inne	0	0	0	171	0	171
Stan na koniec okresu	0	(24 982)	(62 970)	(1 925)	(4 012)	(93 889)
Utrata wartości						
Stan na początek okresu	0	(21)	(284)	(66)	(1)	(372)
Utworzenie odpisów	0		0	0	0	0
Rozwiązanie odpisów	0	21	0	0	1	22
Stan na koniec okresu	0	0	(284)	(66)	0	(350)
Wartość netto	16 685	91 396	88 383	1 084	2 307	199 855

Zmiana stanu środków trwałych w okresie 1 stycznia 2014 do 31 grudnia 2014

	grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwałe	Razem
Wartość brutto						
Stan na początek okresu	11 841	109 988	113 421	3 656	5 114	244 020
Zakupy	0	3 155	32 708	109	250	36 222
Sprzedaż	(234)	0	(707)	(377)	0	(1 318)
Likwidacje	0	(522)	(2 454)	(258)	(22)	(3 256)
Inne (przekwalifikowanie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży)	(596)	(5 320)	(484)	0	0	(6 400)
Stan na koniec okresu	11 011	107 301	142 484	3 130	5 342	269 268
Umorzenie						
Stan na początek okresu	0	(19 862)	(44 610)	(2 035)	(2 915)	(69 422)
Amortyzacja	0	(3 220)	(9 581)	(481)	(554)	(13 836)
Likwidacje	0	203	1 016	350	19	1 588
Sprzedaż	0	0	485	46	0	531
Inne	0	673	227	0	0	900
Stan na koniec okresu	0	(22 206)	(52 463)	(2 120)	(3 450)	(80 239)
Utrata wartości						
Stan na początek okresu	0	(26)	(1 545)	(155)	(2)	(1 728)
Rozwiązanie odpisów	0	5	1 261	89	1	1 356
Stan na koniec okresu	0	(21)	(284)	(66)	(1)	(372)
Wartość netto	11 011	85 074	89 737	944	1 891	188 657

W roku 2015 rozwiązano odpisy aktualizacyjne na kwotę 21 tys. zł (w roku 2014 odpowiednio na kwotę 1.356 tys. Miało to związek ze sprzedażą lub likwidacją środków trwałych, dla których odpisy zostały utworzone.

Koszt wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych na własne potrzeby w roku 2015.

W roku 2015 Grupa poniosła nakłady na wytworzenie rzeczowych aktywów trwałych w wysokości 855 tys. zł, odpowiednio w roku 2014 kwotę 4.014 tys. zł.

Poniesione w ostatnim roku i planowane na następny rok nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne

Rodzaj wydatków	Wartość nakładów poniesionych w 2015 r	
	ogółem	w tym na ochronę środowiska
Budynki i budowle	9 301	0
Urządzenia techniczne i maszyny	10 150	461
Środki transportu	539	0
Inne środki trwałe	853	0
Wartości niematerialne	2 547	0
Razem	23 390	461

Przewidywana wartość nakładów w roku 2016

Rodzaj wydatków	Wartość nakładów planowanych na rok 2016 r.	
	ogółem	w tym na ochronę środowiska
Budynki i budowle	1 745	0
Urządzenia techniczne i maszyny	5 820	1 100
Środki transportu	590	0
Inne środki trwałe	321	0
Razem	8 476	1 100

Dodatkowe ujawnienia

Grupa nie posiada tymczasowo niewykorzystanych środków trwałych;

Wartość bilansowa brutto całkowicie umorzonych środków trwałych, które nadal znajdują się w użyciu na dzień 31.12.2015 wynosi 8.422 tys. zł (6.492 tys. zł na dzień 31.12.2014 r), a wartość bilansowa brutto całkowicie umorzonych wartości niematerialnych wynosiła odpowiednio 7.239 tys. zł i 7.154 tys. zł

Wartość bilansowa środków trwałych wycofanych z użycia i nie sklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF wynosi 0 zł.

Na dzień 31.12.2015 zobowiązania Grupy z tytułu podpisanych umów na zakup rzeczowych aktywów trwałych, których realizacja i płatność jest planowana w następnym okresie sprawozdawczym, wynosiły 1.021 tys. zł (1.036 tys. zł. na dzień 31.12.2014)

15. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

Wg stanu na dzień 01.01.2015 Grupa posiadała w Śremie, ul. Staszica 1 przeklasyfikowane do kategorii nieruchomości inwestycyjnych środki trwałe nie wykorzystywane do działalności produkcyjnej, które były traktowane jako źródło przychodów z czynszów lub były utrzymywane ze względu na spodziewany przyrost ich wartości. W roku 2015 podjęta została decyzja o zmianie sposobu wykorzystania części nieruchomości do celów związanych z prowadzeniem działalności podstawowej. Dokonano przekwalifikowania nieruchomości do środków trwałych.

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych została zweryfikowana przez rzeczoznawcę majątkowego. Weryfikacji wyceny nieruchomości inwestycyjnych, przeprowadzonej zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Wyceny, dokonano poprzez odniesienie do rynkowych cen transakcyjnych dotyczących podobnych nieruchomości według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku. Zdaniem Zarządu jednostki w okresie od dokonania wyceny do dnia przekwalifikowania nie nastąpiły zdarzenia mogące powodować zmiany wartości godziwej. W związku z powyższym przekwalifikowania dokonano w wartości godziwej określonej w w/w wycenie.

Jednocześnie Grupa dokonała przekwalifikowania do kategorii nieruchomości inwestycyjnych środki trwałe wniesione przez Odlewnię Żeliwa Śrem SA jako wkład niepieniężny do spółki Polska Grupa Odlewnicza Spółka Akcyjna Estate SKA, który został szczegółowo opisany w notce 21. Przekwalifikowania dokonano do wartości godziwej określonej przez rzeczoznawcę majątkowego.

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych ogółem	1 540	6 961
w tym:		
Prawo użytkowania wieczystego gruntów	1 540	6 686
Budynki	0	275

Zmiana stanu wartości nieruchomości inwestycyjnych w okresie 1 stycznia 2015 do 31 grudnia 2015

	Grunty (prawo użytkowania wieczystego gruntu)	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Razem
Stan na początek okresu	6 686	275	6 961
Przekwalifikowanie do środków trwałych	(6 086)	(275)	(6 361)
Przekwalifikowanie ze środków trwałych	0	183	183
Przeszacowanie do wartości godziwej	808	(51)	757
Stan na koniec okresu	1 408	132	1 540

Zmiana stanu wartości nieruchomości inwestycyjnych w okresie 1 stycznia 2014 do 31 grudnia 2014

	Prawo użytkowania wieczystego gruntu	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Razem
Stan na początek okresu	7 494	275	7 769
Przekwalifikowanie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	(808)		(808)
Stan na koniec okresu	6 686	275	6 961

Koszty utrzymania nieruchomości inwestycyjnych w roku 2015 wyniosły 149 tys. zł (w 2014 roku =199 tys. zł). Grupa w roku 2015 nie osiągnęła przychodów z czynszów (w 2014 roku przychody z tytułu czynszów wyniosły 131 tys. zł).

Szczegóły o nieruchomości inwestycyjnych oraz informacje na temat hierarchii wartości godziwych przedstawiają się następująco:

Stan na dzień 31 grudnia 2015

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Nieruchomość w Śremie, ul. Staszica 1	0	0	1 540	1 540

Stan na dzień 31 grudnia 2014

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Nieruchomość w Śremie, ul. Staszica 1	0	0	6 961	6 961

W trakcie roku bieżącego obrotowego ani w trakcie roku poprzedniego nie wystąpiły przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych pomiędzy poziomami.

16. JEDNOSTKI ZALEŻNE

Nazwa jednostki	Siedziba	Charakter powiązania	procent posiadanego kapitału zakładowego	udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu
Odlewnia Żeliwa Śrem SA	Śrem, ul. Staszica 1	Jednostka zależna powiązana bezpośrednio i pośrednio	100%	100%
Pioma-Odlewnia Sp. z o.o.	Piotrków Trybunalski, ul. R. Dmowskiego 38	Jednostka zależna powiązana bezpośrednio	100%	100%
Kuźnia Glinik Sp. z o.o.	Gorlice, ul. Michalusa 1	Jednostka zależna powiązana bezpośrednio	100%	100%
Polska Grupa Odlewnicza Spółka Akcyjna S.K.A.	Katowice	Jednostka zależna powiązana pośrednio	100%	100%
Polska Grupa Odlewnicza Spółka Akcyjna Estate S.K.A.	Katowice	Jednostka zależna powiązana pośrednio	100%	100%

W dniu 03.08.2015 spółka nabyła 50.000 akcji spółki Skylark 4 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Black spółka komandytowo-akcyjna (aktualnie Polska Grupa Odlewnicza Spółka Akcyjna Estate SKA), za cenę 159 tys. zł

W dniu 27.08.2015 r. spółka objęły w podwyższanym kapitale zakładowym spółki Skylark 4 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Black spółka komandytowo-akcyjna (aktualnie Polska Grupa Odlewnicza Spółka Akcyjna Estate SKA), 1.000.000 akcji zwykłych imiennych serii B o wartości nominalnej 1,00 zł każda, tj. o łącznej wartości nominalnej 1.000 tys. zł. Odlewnia Żeliwa Śrem S.A. objęła akcje po cenie emisyjnej 74,66 zł za jedną akcję, tj. łącznie za kwotę 74.660 tys. zł w zamian za wkład niepieniężny w postaci prawa użytkowania wieczystego nieruchomości oraz własności stanowiących odrębne nieruchomości budynków, budowli i urządzeń, prawa własności lokalu niemieszkalnego, nakładów inwestycyjnych w postaci prac modernizacyjnych w budynkach odlewni A i B, przebudowy

szatni w budynku socjalnym na pomieszczenia biurowe, modernizacji zamkniętego obiegu wody chłodzącej układu chłodzenia pieców indukcyjnych oraz wkład pieniężny. Wartość księgowa aportu wyniosła 69.384 tys. zł
Łączny koszt objęcia w/w akcji wyniósł 69.583 tys. zł

17. ZAPASY

Wartość zapasów po uwzględnieniu odpisów aktualizujących wynosi:

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Materialy	17 389	18 063
Półprodukty i produkty w toku	21 504	20 022
Produkty gotowe	7 506	4 874
Towary	140	7
Zaliczki na dostawy	148	
Zapasy, razem	46 687	42 966

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość zapasów

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Stan na początek roku	1 541	1 223
Utworzenie odpisu	1 052	685
Wykorzystanie odpisu	(448)	(147)
Rozwiązanie odpisu	(126)	(220)
Stan na koniec roku	2 019	1 541

Koszty zapasów ujęte w kosztach bieżącego okresu obrachunkowego wyniosły 119.776 tys. zł (121.764 tys. zł za rok 2014).

Koszty odpisów aktualizujących zapasy w kwocie 1.074 tys. zł (685 tys. zł za rok 2014) oraz odwrócenie odpisów aktualizujących w kwocie 142 tys. zł (220 tys. zł w roku 2014) ujęte zostały w pozostałych kosztach/przychodach operacyjnych. Odpisy odwrócono w związku ze zużyciem lub sprzedażą zapasów.

Zakłada się, iż odzyskanie zapasów nastąpi w okresie krótszym niż 12 miesięcy.

18. NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych	7 100	5 984
Należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek	47 100	36 465
Pozostałe należności	432	36
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności, razem	54 632	42 485
Odpisy aktualizujące wartość należności	2 439	2 097
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności brutto	57 071	44 582

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności krótkoterminowe

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Stan na początek roku	2 097	2 415
Utworzenie odpisu na należności przeterminowane i zagrożone nieściągalnością	456	205
Wycena należności w walutach na dzień bilansowy	13	39
Wykorzystanie odpisów	(46)	(249)
Rozwiązanie odpisów - kwoty odzyskane w ciągu roku	(81)	(309)
Inne zmniejszenia	0	(4)
Stan na koniec roku	2 439	2 097
w tym:		
odpisy aktualizujące należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	2 386	2 045
odpisy aktualizujące należności z tytułu podatków	53	52

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Należności niewymagalne, płatne:	36 120	31 213
Do 1 miesiąca	28 447	24 890
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	7 673	6 225
Powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	0	98
Należności przeterminowane:	20 898	13 317
Do 1 miesiąca	10 997	7 667
1 - 3 miesięcy	4 848	3 310
3 - 6 miesięcy	2 835	501
6 - 12 miesięcy	264	79
powyżej 1 roku	1 954	1 760
Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności - brutto	57 018	44 530
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności	(2 386)	(2 045)
Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności netto	54 632	42 485

Należności z tytułu podatków

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Należności z tytułu podatków	7 540	22 067
w tym z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	2 298	178

Należności z tytułu podatków na dzień 31.12.2015 roku stanowił przede wszystkim bieżące rozliczenia podatku od towarów i usług.

Należności z tytułu podatków na dzień 31.12.2014 roku stanowiła przede wszystkim należność Polskiej Grupy Odlewniczej SA z tytułu nadwyżki naliczonego podatku od towarów i usług nad podatkiem należnym za miesiąc listopad 2014 w kwocie 20.011 tys. zł. Spółka otrzymała zwrot tegoż podatku w miesiącu lutym 2015 r.

19. POZOSTAŁE KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Udziały i akcje	1	2
Wycena FX	445	
Pozostałe aktywa finansowe	446	2

20. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Rachunki bankowe	512	1 719

Środki pieniężne zgromadzone są na rachunkach bankowych oraz w kasach Spółek wchodzących w skład grupy. W związku z powyższym wartość księgowa tych aktywów odpowiada ich wartości godziwej.

21. KRÓTKOTERMINOWE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

Pozostałe aktywa krótkoterminowe	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Ubezpieczenia majątkowe	158	143
Serwis oprogramowania	85	101
Prowizje od kredytów		15
Pozostałe	38	99
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	281	358

22. AKTYWA TRWAŁE ZAKWALIFIKOWANE JAKO PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY

W dniu 03.09.2015 zostały zbyte aktywa trwałe (prawa użytkowania wieczystego gruntów wraz ze znajdującym się na nim budynkiem i budowlami), które wg stanu na dzień 31.12.2014 zostały zakwalifikowane jako przeznaczone do sprzedaży.

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Prawo użytkowania wieczystego gruntów	0	1 404
Budynki i budowle	0	4 647
Maszyny i urządzenia	0	257
Razem	0	6 308

23. KREDYTY I POŻYCZKI**ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK NA DZIEŃ 31.12.2015**

Kredytobiorca	Kredytodawca	Rodzaj kredytu	Kwota pobrania	Termin spłaty	Kwota pozostała do spłaty w PLN	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
Pioma-Odlewnia Spółka z o.o.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	pożyczka	2 977	31.07.2017	525	Stale, zgodnie z umową	Gwarancja bankowa Pełnomocnictwo do rachunku bankowego
Kuźnia „Glinik” Spółka z o.o.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	pożyczka	2 100	15.12.2017	1 050	Na podstawie stopy redyskontowej weksli	Hipoteka na nieruchomościach + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej Gwarancja bankowa
Ogółem					1 575		

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK NA DZIEŃ 31.12.2015

Kredytobiorca	Kredytodawca	Rodzaj kredytu	Kwota pobrania	Termin spłaty	Kwota pozostała do spłaty w PLN	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
Polska Grupa Odlewnicza SA	Bank Polska Kasa Opieki SA	w rachunku bieżącym	limit 1 000	Splata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 15-11-2016	9	WIBOR 1M + marża	Weksel in blanco
Odlewnia Żeliwa Śrem SA	Raiffeisen Bank Polska SA	w rachunku bieżącym	limit 40 000	Splata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 28-09-2018	15 771 2 520	WIBOR 1M/ EURIBOR 1M + marża	Hipoteka na nieruchomościach + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej Pełnomocnictwo do rachunku bankowego
Odlewnia Żeliwa Śrem SA	Bank Polska Kasa Opieki SA	w rachunku bieżącym	limit 15 000	Splata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 15-11-2016	1 637 12 454	WIBOR 1M/ EURIBOR 1M + marża	Zastaw rejestrowy na zapasach, Hipoteka na nieruchomościach + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej (na drugim miejscu) Pełnomocnictwo do rachunku bankowego
Pioma-Odlewnia Spółka z o.o.	Raiffeisen Bank Polska SA	w rachunku bieżącym	Limit 8.000	Splata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 28.09.2015	4 384 1 735	WIBOR 1M/ EURIBOR 1M + marża	Zastaw rejestrowy na majątku obrotowym + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej Pełnomocnictwo do rachunku bankowego
Pioma-Odlewnia Spółka z o.o.	Bank Polska Kasa Opieki SA	w rachunku bieżącym	limit 29 000	Splata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 15.11.2016	2 417 1 016	WIBOR 1M/ EURIBOR 1M + marża	Zastaw rejestrowy na środkach trwałych + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej Pełnomocnictwo do rachunku bankowego
Pioma-Odlewnia Spółka z o.o.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	pożyczka	2 977	31.12.2016 (część krótkoterminowa)	747	Stale, zgodnie z umową	Gwarancja bankowa Pełnomocnictwo do rachunku bankowego
Pioma-Odlewnia Spółka z o.o.	TDJ11 Finance	pożyczka	13 500	21.06.2016	13 508	WIBOR 1M + marża	brak zabezpieczeń

Pioma-Odlewnia Spółka z o.o.	Galantine sp. z o.o	pożyczka	2 500	21.06.2016	2 501	WIBOR 1M + marża	brak zabezpieczeń
Kuźnia „Glinik” Spółka z o.o.	Raiffeisen Bank Polska SA	w rachunku bieżącym	limit 9 000	Splata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 31.01.2017r	454	WIBOR 1M/ EURIBOR 1M + marża	Hipoteka na nieruchomościach + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej Cesja należności od dłużników Kredytobiorcy Pełnomocnictwo do rachunku bankowego
Kuźnia „Glinik” Spółka z o.o.	Bank Polska Kasa Opieki SA	w rachunku bieżącym	limit 7 000	Splata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 15.11.2016r	1 564	WIBOR 1M/ EURIBOR 1M + marża	Zastaw rejestrowy na zapasach Hipoteka na nieruchomościach + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej Pełnomocnictwo do rachunku bankowego
Kuźnia „Glinik” Spółka z o.o.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	pożyczka	2 100	31.12.2016 (część krótkoterminowa)	525	Na podstawie stopy redyskontowej weksli	Hipoteka na nieruchomościach + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej Gwarancja bankowa
Razem					61 242		

ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK NA DZIEŃ 31.12.2014

Kredytobiorca	Kredytodawca	Rodzaj kredytu	Kwota pobrania	Termin spłaty	Kwota pozostała do spłaty w PLN	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
Pioma-Odlewnia Spółka z o.o.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	pożyczka	2 977	31.07.2017	1 272	Stale, zgodnie z umową	Gwarancja bankowa Pełnomocnictwo do rachunku bankowego
Kuźnia „Glinik” Spółka z o.o.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	pożyczka	2 100	15.12.2017	1 575	Na podstawie stopy redyskontowej weksli	Hipoteka na nieruchomościach + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej Gwarancja bankowa
Ogółem					2 847		

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK NA DZIEŃ 31.12.2014

Kredytobiorca	Kredytodawca	Rodzaj kredytu	Kwota pobrania	Termin spłaty	Kwota pozostała do spłaty w PLN	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
Polska Grupa Odlewnicza SA	Bank Polska Kasa Opieki SA	w rachunku bieżącym	Limit 1 000	Splata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 15.11.2015	221	WIBOR 1M + marża	Weksel in blanco
Polska Grupa Odlewnicza SA	Invest 11 TDJ Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.	pożyczka	20 000	25.02.2015	20 000	WIBOR 1M + marża	Weksel in blanco

Odlewnia Żeliwa Śrem SA	Raiffeisen Bank Polska SA	w rachunku bieżącym	Limit 40 000	Splata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 20.10.2016	1 778 11 014	WIBOR 1M/ EURIBOR 1M + marża	Hipoteka na nieruchomościach + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej Pełnomocnictwo do rachunku bankowego
Odlewnia Żeliwa Śrem SA	Bank Polska Kasa Opieki SA	w rachunku bieżącym	Limit 15 000	Splata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 15.11.2016	6 14 420	WIBOR 1M/ EURIBOR 1M + marża	Zastaw rejestrowy na zapasach, Hipoteka na nieruchomościach + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej (na drugim miejscu) Pełnomocnictwo do rachunku bankowego
Pioma-Odlewnia Spółka z o.o.	PKO Bank Polska S.A. (przed przejęciem Nordea Bank Polska SA)	inwestycyjny	148	07.05.2015	20	WIBOR 1M+ marża	Zastaw rejestrowy na zapasach + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
Pioma-Odlewnia Spółka z o.o.	Raiffeisen Bank Polska SA	w rachunku bieżącym	Limit 8 000	Splata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 20.10.2015	3 456 1 986	WIBOR 1M/ EURIBOR 1M + marża	Hipoteka na nieruchomościach + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej Pełnomocnictwo do rachunku bankowego
Pioma-Odlewnia Spółka z o.o.	Bank Polska Kasa Opieki SA	w rachunku bieżącym	Limit 29 000	Splata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 15.11.2016	1 159 8 539	WIBOR 1M/ EURIBOR 1M + marża	Hipoteka na nieruchomościach + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej Pełnomocnictwo do rachunku bankowego
Pioma-Odlewnia Spółka z o.o.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	pożyczka	2 977	31.12.2015 (część krótkoterminowa)	705	Stale, zgodnie z umową	Gwarancja bankowa Pełnomocnictwo do rachunku bankowego
Pioma-Odlewnia Spółka z o.o.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	pożyczka	238	31.10.2015	132	Stale, zgodnie z umową	Gwarancja bankowa Pełnomocnictwo do rachunku bankowego
Kuźnia „Glinik” Spółka z o.o.	Raiffeisen Bank Polska SA	w rachunku bieżącym	Limit 9 000	Splata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 31.01.2017r	3 242	WIBOR 1M/ EURIBOR 1M + marża	Hipoteka na nieruchomościach + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej Cesja należności od dłużników Kredytobiorcy Pełnomocnictwo do rachunku bankowego
Kuźnia „Glinik” Spółka z o.o.	Bank Polska Kasa Opieki SA	w rachunku bieżącym	Limit 7 000	Splata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 15.11.2016r	5 691	WIBOR 1M/ EURIBOR 1M + marża	Zastaw rejestrowy na zapasach Hipoteka na nieruchomościach + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej Pełnomocnictwo do rachunku bankowego
Kuźnia „Glinik” Spółka z o.o.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	pożyczka	2 100	31.12.2015 (część krótkoterminowa)	531	Na podstawie stopy redyskontowej weksli	Hipoteka na nieruchomościach + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej Gwarancja bankowa
Razem					72 900		

Wg stanu na dzień 31.12.2015 i 31.12.2014 Spółki wchodzące w skład Grupy nie miały udzielonych innych kredytów, które nie były wykorzystane.

24. ZABEZPIECZENIA USTANOWIONE NA MAJĄTKU GRUPY

Zabezpieczenia ustanowione na rzeczowych aktywach trwałych

Stan na 31 grudnia 2015

1. Na nieruchomościach użytkowanych na podstawie umowy leasingu finansowego przez Odlewnię Żeliwa Śrem SA (własność spółki Polska Grupa Odlewnicza Spółka Akcyjna SKA) o wartości 68.236 tys. zł ustanowiona była hipoteka na rzecz Raiffeisen Bank Polska SA oraz na rzecz Banku Polska Kasa Opieki SA (na drugim miejscu) z tytułu udzielonych Odlewni Żeliwa Śrem SA kredytów w rachunku bieżącym.
2. Na rzeczowych aktywach trwałych spółki Pioma-Odlewnia Sp. z o.o. ustanowione były następujące zabezpieczenia:
 - hipoteka na nieruchomościach o wartości netto 13.011 tys. zł na rzecz Banku Polska Kasa Opieki SA z tytułu udzielonego kredytu w rachunku bieżącym,
 - zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach o wartości netto 3.084 tys. zł, na rzecz Banku Polska Kasa Opieki SA z tytułu umowy o udzielenie kredytu w rachunku bieżącym.
 - zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach o wartości netto 4.299 tys. zł, na rzecz Raiffeisen Bank Polska SA z tytułu umowy o udzielenie gwarancji bankowej.
3. Na nieruchomościach Kuźni Glik Sp. z o.o. o wartości 23.740 tys. zł ustanowiona była hipoteka na rzecz Raiffeisen Bank Polska S.A. oraz Banku Polska Kasa Opieki S.A. z tytułu umów o udzielenie kredytów w rachunku bieżącym. Maszyny i urządzenia o wartości netto 4.750 tys. zł objęte zostały umową przewłaszczenia z tytułu zabezpieczenia dostaw.

Stan na 31 grudnia 2014

1. Na nieruchomościach Odlewni Żeliwa Śrem SA o wartości 60.884 zł ustanowiona była hipoteka na rzecz Raiffeisen Bank Polska SA oraz na rzecz Banku Polska Kasa Opieki SA (na drugim miejscu) z tytułu udzielonych kredytów w rachunku bieżącym.
2. Na rzeczowych aktywach trwałych spółki Pioma-Odlewnia Sp. z o.o. ustanowione były następujące zabezpieczenia:
 - hipoteka na nieruchomościach o wartości netto 13.122 tys. zł na rzecz Banku Polska Kasa Opieki SA z tytułu udzielonego kredytu w rachunku bieżącym,
 - zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach o wartości netto 3.421 tys. zł, na rzecz Banku Polska Kasa Opieki SA z tytułu umowy o udzielenie kredytu w rachunku bieżącym.
 - zastaw rejestrowy na samochodzie osobowym o wartości netto 58 tys. zł na rzecz Banku Polska Kasa Oszczędności S.A. (przed przejęciem Nordea Bank Polska SA) z tytułu umowy o udzielenie kredytu inwestycyjnego,
 - zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach o wartości netto 4.645 tys. zł, na rzecz Raiffeisen Bank Polska SA z tytułu umowy o udzielenie gwarancji bankowej.
3. Na nieruchomościach Kuźni Glik Sp. z o.o. o wartości 24 885 tys. zł ustanowiona była hipoteka na rzecz Raiffeisen Bank Polska S.A. oraz Banku Polska Kasa Opieki S.A. z tytułu umów o udzielenie kredytów w rachunku bieżącym. Maszyny i urządzenia o wartości netto 5 181 tys. zł objęte zostały umową przewłaszczenia z tytułu zabezpieczenia dostaw.

Zabezpieczenia ustanowione na zapasach

Stan na 31 grudnia 2015

1. Na zapasach Odlewni Żeliwa Śrem SA o wartości netto 13.928 tys. zł ustanowiony był zastaw rejestrowy na rzecz Banku Polska Kasa Opieki S.A. z tytułu umowy o udzielenie kredytu w rachunku bieżącym.
2. Na zapasach Piomy-Odlewni Sp. z o.o. o wartości 11.069 tys. zł ustanowiony był zastaw rejestrowy na rzecz Raiffeisen Bank Polska SA z tytułu umowy o udzielenie kredytu w rachunku bieżącym.
3. Na zapasach Kuźni Glinik Sp. z o.o. o wartości netto 5.415 tys. zł ustanowiony był zastaw rejestrowy na rzecz Banku Polska Kasa Opieki S.A. z tytułu umowy o udzielenie kredytu w rachunku bieżącym.

Stan na 31 grudnia 2014

4. Na zapasach Odlewni Żeliwa Śrem SA o wartości netto 17 009 tys. zł ustanowiony był zastaw rejestrowy na rzecz Banku Polska Kasa Opieki S.A. z tytułu umowy o udzielenie kredytu w rachunku bieżącym.
5. Na zapasach Piomy-Odlewni Sp. z o.o. o wartości 6 469 tys. zł ustanowiony był zastaw rejestrowy na rzecz Raiffeisen Bank Polska SA z tytułu umowy o udzielenie kredytu w rachunku bieżącym.
6. Na zapasach Kuźni Glinik Sp. z o.o. o wartości netto 7 682 tys. zł ustanowiony był zastaw rejestrowy na rzecz Banku Polska Kasa Opieki S.A. z tytułu umowy o udzielenie kredytu w rachunku bieżącym.

25. PODATEK ODROZCZONY**Zmiana stanu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego**

	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	Za okres 01.01.2014 - 31.12.2014
Stan na początek roku		
Odnoszone na wynik finansowy		
Rezerwy na świadczenia na rzecz pracowników	1 638	1 613
Niewypłacone wynagrodzenia	496	291
Odpisy aktualizujące majątek niefinansowy	427	669
Odpisy aktualizujący majątek finansowy	29	74
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	155	171
Niezrealizowane różnice kursowe	95	274
Wycena instrumentów finansowych	7	0
Straty podatkowe do rozliczenia	11	111
Pozostałe	317	358
Odniesione na kapitały własne	13	8
Razem	3 188	3 569
Zmian stanu		
Odnoszone na wynik finansowy		
Rezerwy na świadczenia na rzecz pracowników	(793)	25
Niewypłacone wynagrodzenia	391	205
Odpisy aktualizujące majątek niefinansowy	94	(242)
Odpisy aktualizujący majątek finansowy	26	(45)
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	(26)	(16)
Niezrealizowane różnice kursowe	(22)	(179)
Wycena instrumentów finansowych	(4)	7
Straty podatkowe do rozliczenia	848	(100)
Odsetki z tytułu transakcji majątkowej	4 752	0
Niezapłacone odsetki od pożyczek	267	0
Wartość podatkowa znaków towarowych	3 177	0
Pozostałe	55	(41)
Odniesione na kapitały własne	25	5
Razem	8 790	(381)
Stan na koniec roku		
Odnoszone na wynik finansowy		
Rezerwy na świadczenia na rzecz pracowników	845	1 638
Niewypłacone wynagrodzenia	887	496
Odpisy aktualizujące majątek niefinansowy	521	427
Odpisy aktualizujący majątek finansowy	55	29
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	129	155
Niezrealizowane różnice kursowe	73	95
Wycena instrumentów finansowych	3	7
Straty podatkowe do rozliczenia	859	11
Odsetki z tytułu transakcji majątkowej	4 752	0
Niezapłacone odsetki od pożyczek	267	0
Wartość podatkowa znaków towarowych	3 177	0
Pozostałe	372	317
Odniesione na kapitały własne	38	13
Razem	11 978	3 188

Straty podatkowe do rozliczenia – to strata Odlewni Żeliwa Śrem SA za rok 2015, wg szacunków Zarządu zostanie ona rozliczona w latach 2016-2017.

Wartość podatkowa znaków towarowych – rozpoznane aktywo od transakcji z 2014 roku w związku z uprawdopodobnieniem jego realizacji w okresie 2016-2018.

Zmiana stanu rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	Za okres 01.01.2014 - 31.12.2014
Stan na początek roku		
Odnoszone na wynik finansowy		
Różnica pomiędzy wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych	24 316	25 529
Pozostałe	155	103
Odnoszone na kapitały własne		92
Razem	24 471	25 724
Zmian stanu		
Odnoszone na wynik finansowy		
Różnica pomiędzy wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych	304	(1 213)
Pozostałe	289	52
Odnoszone na kapitały własne	209	(92)
Razem	802	(1 253)
Stan na koniec roku		
Odnoszone na wynik finansowy		
Różnica pomiędzy wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych	24 620	24 316
Pozostałe	444	155
Odnoszone na kapitały własne	209	0
Razem	25 273	24 471

26. ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Pozostałe zobowiązania wobec jednostek powiązanych	638	0
Zobowiązania z tytułu leasingu	0	5
Zobowiązania długoterminowe, razem	638	5

27. ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wobec jednostek powiązanych	1 613	7 429
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wobec jednostek pozostałych	21 116	20 122
Otrzymane zaliczki	0	1 498
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	2 657	3 439
Pozostałe zobowiązania wobec jednostek powiązanych	185	0
Zobowiązania pozostałe	1 099	5 717
Zobowiązania krótkoterminowe, razem	26 670	38 205

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług ogółem na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiły 22.729 tys. zł (27 551 tys. zł na koniec roku 2014 roku).

Średni termin zapłaty za zakup surowców, materiałów i usług wynosi 30 dni. Grupa posiada zasady zarządzania ryzykiem finansowym zapewniające regulowanie zobowiązań w wyznaczonym terminie.

Grupa Kapitałowa nie posiada zobowiązań wobec budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego z tytułu prawa własności budynków i budowli.

Zdaniem zarządu jednostki dominującej wartość księgowa zobowiązań finansowych jest zbliżona do ich wartości godziwej.

28. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO

Spółki tworzące grupę kapitałową zawarły umowy leasingu finansowego samochodów. Umowy zostały zawarte na okres od 2 do 5 lat.

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Zobowiązania z tytułu leasingu	36	54

Zdaniem zarządu wartość księgowa zobowiązań z tytułu leasingu jest zbliżona do ich wartości godziwej.

29. REZERWY NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

Długoterminowe rezerwy na świadczenia pracownicze

	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	Za okres 01.01.2014 - 31.12.2014
Stan na początek roku	6 513	6 273
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	5 413	5 246
Rezerwa na świadczenia emerytalne	931	853
Rezerwa na inne świadczenia	169	174
Zwiększenia	174	357
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	37	229
Rezerwa na świadczenia emerytalne	137	119
Rezerwa na inne świadczenia	0	9
Wykorzystanie	87	114
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	68	62
Rezerwa na świadczenia emerytalne	7	38
Rezerwa na inne świadczenia	12	14
Rozwiązanie	3 951	3
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	3 916	0
Rezerwa na świadczenia emerytalne	35	3
Stan na koniec roku	2 649	6 513
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	1 466	5 413
Rezerwa na świadczenia emerytalne	1 026	931
Rezerwa na inne świadczenia	157	169

Krótkoterminowe rezerwy na świadczenia pracownicze

	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	Za okres 01.01.2014 - 31.12.2014
Stan na początek roku	1 784	1 523
Rezerwa na świadczenia emerytalne	61	50
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	842	752
Rezerwa na urlopy	861	708
Rezerwy na inne świadczenia pracownicze	20	13

Zwiększenia	2 391	766
Rezerwa na świadczenia emerytalne	20	11
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	0	106
Rezerwa na urlopy	835	641
Rezerwy na inne świadczenia pracownicze	1 536	8
Wykorzystanie	697	495
Rezerwa na świadczenia emerytalne	6	0
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	75	16
Rezerwa na urlopy	616	479
Rezerwy na inne świadczenia pracownicze	0	0
Rozwiązanie	590	10
Rezerwa na świadczenia emerytalne	0	0
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	590	0
Rezerwa na urlopy	0	10
Rezerwy na inne świadczenia pracownicze	0	0
Stan na koniec roku	2 888	1 784
Rezerwa na świadczenia emerytalne	75	61
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	177	842
Rezerwa na urlopy	1 080	861
Rezerwy na inne świadczenia pracownicze	1 556	20

W roku 2015 w Odlewni Żeliwa Śrem SA nastąpiła zmiana Układu Zbiorowego Pracy. Zgodnie z nowym brzmieniem Układu Spółka począwszy od 01.01.2016 nie będzie wypłacała nagród jubileuszowych. Zobowiązała się jednak do wypłaty pracownikom kwoty 1.547 tys. zł z tytułu rozliczenia w/w nagród. W związku z powyższym wg stanu na dzień 31.12.2015 rozwiązane zostały rezerwy na nagrody jubileuszowe. Jednocześnie utworzono rezerwę na wypłatę świadczeń, które zostały zagwarantowane pracownikom w kwocie 1.547 tys. zł. Powyższe świadczenie zostało wypłacone w miesiącu lutym 2016.

Rezerwy na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz na nagrody jubileuszowe

Koszty świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia oraz na nagrody jubileuszowe ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	Za okres 01.01.2014 - 31.12.2014
Ujęte w zysku przed opodatkowaniem z tytułu:		
– odpraw emerytalnych i rentowych	(14)	(9)
– nagród jubileuszowych	4 613	(258)
Ujęte w innych całkowitych dochodach z tytułu:		
– odpraw emerytalnych i rentowych	(96)	(77)
Razem	4 503	(343)

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia oraz na nagrody jubileuszowe

	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	Za okres 01.01.2014 - 31.12.2014
Stan na początek okresu:	7 246	6 901
Koszty bieżącego zatrudnienia	339	272
Koszty przyszłego zatrudnienia	(4 228)	0
Koszty odsetek	190	259
Straty/(zyski) aktuarialne ujęte w zysku przed opodatkowaniem	50	568
Straty/(zyski) aktuarialne ujęte w innych całkowitych dochodach:		
- wynikające ze zmian założeń finansowych	204	49
- wynikające ze zmian założeń demograficznych	(108)	28
Wyplacone świadczenia	(949)	(831)
Stan na koniec okresu	2 744	7 246

Główne założenia aktuarialne przyjęte na dni kończące okresy sprawozdawcze:

	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	Za okres 01.01.2014 - 31.12.2014
Stopa dyskonta	2,9%	3%
Średni zakładany roczny wzrost podstaw kalkulacji rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe i nagrody jubileuszowe	0% - 1,7%	0% - 3%
Średni ważony współczynnik mobilności pracowniczej	2-9%	2-6%
Założenia dotyczące przyszłej umieralności	oszacowane zostało na podstawie danych statystycznych z polskich tabel trwania życia dla mężczyzn i dla kobiet, publikowanych przez GUS, aktualnych na dzień dokonywania wyceny	
Założenia dotyczące prawdopodobieństwa przejścia pracownika na rentę inwalidzką	oparte zostało na statystykach dotyczących orzekania grup inwalidzkich przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	

Na dzień 31 grudnia 2015 r. oraz na dzień 31 grudnia 2014 r. została przeprowadzona analiza wrażliwości wyników wyceny aktuarialnej na zmianę założeń przyjętych do wyceny w zakresie stopy dyskonta oraz planowanych zmian podstaw wymiaru świadczeń na wysokość zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych.

Analiza wrażliwości dla stopy dyskonta w przedziale -1 p.p./+1 p.p.**Stan na 31.12.2015**

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych z tytułu:	Wartość rezerwy przy stopie dyskonta		Zmiana wartości rezerwy przy zmianie stopie dyskonta	
	+1 p.p.	-1 p.p.	+1 p.p.	-1 p.p.
- odpraw emerytalnych i rentowych	1 015	1 200	(86)	99
- nagród jubileuszowych	1 542	1 756	(101)	113
Razem	2 557	2 956	(187)	212

Stan na 31.12.2014

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych z tytułu:	Wartość rezerwy przy stopie dyskonta		Zmiana wartości rezerwy przy zmianie stopie dyskonta	
	+1 p.p.	-1 p.p.	+1 p.p.	-1 p.p.
- odpraw emerytalnych i rentowych	913	1 082	(79)	91
- nagród jubileuszowych	5 937	6 609	(317)	354
Razem	6 850	7 691	(396)	445

Wzrost stopy dyskontowej o 1 punkt procentowy spowodowałby spadek rezerw o 187 tys. zł (396 tys. zł w roku 2014). Natomiast obniżenie stopy dyskontowej o 1 punkt procentowy spowodowałoby wzrost rezerwy na świadczenia pracownicze o 212 tys. zł (445 tys. zł w roku 2014).

Analiza wrażliwości dla przewidywanych zmian podstaw wymiaru świadczeń w przedziale -1 p.p./+1 p.p.

Stan na 31.12.2015

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych z tytułu:	Wartość rezerwy przy zmianie podstawy wymiaru świadczeń o		Zmiana wartości rezerwy przy zmianie podstaw wymiaru świadczeń	
	+1 p.p.	-1 p.p.	+1 p.p.	-1 p.p.
– odpraw emerytalnych i rentowych	1 200	1 014	99	(87)
– nagród jubileuszowych	1 756	1 540	113	(103)
Razem	2 956	2 554	212	(190)

Stan na 31.12.2014

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych z tytułu:	Wartość rezerwy przy zmianie podstawy wymiaru świadczeń o		Zmiana wartości rezerwy przy zmianie podstaw wymiaru świadczeń	
	+1 p.p.	-1 p.p.	+1 p.p.	-1 p.p.
– odpraw emerytalnych i rentowych	1 083	939	91	(52)
– nagród jubileuszowych	6 617	6 154	362	(101)
Razem	7 700	7 093	453	(153)

Wzrost podstaw wymiaru świadczeń o 1 punkt procentowy spowodowałby wzrost rezerw o 212 tys. zł (453 tys. zł. w roku 2014). Obniżenie podstaw wymiaru świadczeń o 1 punkt procentowy spowodowałoby spadek rezerwy na świadczenia pracownicze o 190 tys. zł (153 tys. zł. w roku 2014).

W powyższej analizie wrażliwości wartość bieżąca zobowiązania z tytułu określonych świadczeń została obliczona metodą prognozowanych świadczeń jednostkowych, czyli taką samą jak zastosowano przy obliczeniu zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych ujętego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Poniżej zaprezentowano wyniki wyceny aktuarialnej zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych w podziale na okresy zapadalności

Stan na 31.12.2015

	Okres wypłaty			
	rok 2016	lata 2017-2021	lata 2022-2026	lata 2027 i później
Zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i rentowych	75	311	349	366
Zobowiązania z tytułu nagród jubileuszowych	177	687	415	364
Razem	252	998	764	730

Stan na 31.12.2014

	Okres wypłaty			
	rok 2015	lata 2016-2020	lata 2021-2025	lata 2026 i później
Zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i rentowych	60	277	301	353
Zobowiązania z tytułu nagród jubileuszowych	842	2 905	1 518	990
Razem	902	3 182	1 819	1 343

30. REZERWY POZOSTAŁE I ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE BIERNE**Pozostałe rezerwy długoterminowe**

Brak

Pozostałe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne

	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	Za okres 01.01.2014 - 31.12.2014
Stan na początek roku	2 634	3 546
Rozliczenia międzyokresowe bierne z tytułu premii, programów motywacyjnych i świąt branżowych	1 495	2 096
Rezerwa na reklamacje	782	899
Rezerwy na przyszłe koszty	325	504
Rezerwa na niezafakturowane koszty	32	47
Zwiększenia	4 085	1 989
Rozliczenia międzyokresowe bierne z tytułu premii, programów motywacyjnych i świąt branżowych	3 330	1 262
Rezerwa na reklamacje	66	457
Rezerwy na przyszłe koszty	673	270
Rezerwa na niezafakturowane koszty	16	0
Wykorzystanie	2 701	1 803
Rozliczenia międzyokresowe bierne z tytułu premii, programów motywacyjnych i świąt branżowych	2 447	927
Rezerwa na reklamacje	99	416
Rezerwy na przyszłe koszty	123	445
Rezerwa na niezafakturowane koszty	32	15
Rozwiązanie	113	1 098
Rozliczenia międzyokresowe bierne z tytułu premii, programów motywacyjnych i świąt branżowych	0	936
Rezerwa na reklamacje	93	158
Rezerwy na przyszłe koszty	20	4
Rezerwa na niezafakturowane koszty	0	0
Stan na koniec roku	3 905	2 634
Rozliczenia międzyokresowe bierne z tytułu premii, programów motywacyjnych i świąt branżowych	2 378	1 495
Rezerwa na reklamacje	656	782
Rezerwy na przyszłe koszty	855	325
Rezerwa na niezafakturowane koszty	16	32

Rozliczenie międzyokresowe z tytułu premii, programów motywacyjnych i świąt branżowych - stanowi bieżącą wartość najlepszych szacunków Zarządu dotyczących zobowiązań Grupy z niniejszych tytułów. Wzrost poziomu rozliczeń międzyokresowych w roku 2015 jest spowodowany objęciem programami motywacyjnymi większej ilości pracowników.

Rezerwa na reklamacje – stanowi bieżącą wartość najlepszych szacunków Zarządu dotyczących przyszłych wpływów korzyści ekonomicznych wymaganych przy likwidacji wad wyprodukowanych w okresie sprawozdawczym odlewów oraz pokrywaniu kontrahentom kosztów obróbki odlewów w których stwierdzono wady. Szacunków dokonano na podstawie trendów historycznych, wartości faktyczne mogą się różnić z uwagi na możliwość zastosowania innych surowców, zmiany cen materiałów i usług itp.

Rezerwa na przyszłe koszty - stanowi bieżącą wartość najlepszych szacunków Zarządu dotyczących między innymi kosztów obróbki odlewów wyprodukowanych w roku 2015, którymi może zostać obciążona Grupa przez ich nabywców.

31. KAPITAŁ PODSTAWOWY I POZOSTAŁE KAPITAŁY**Kapitał podstawowy na dzień 31.12.2015**

Seria	Rodzaj akcji	Liczba akcji w szt.	Wartość nominalna akcji (w złotych)	Wartość serii wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału
A	zwykłe na okaziciela	41 760 000	1	41 760	gotówka, aport
B	zwykłe na okaziciela	54 540 000	1	54 540	gotówka
Razem		96 300 000		96 300	

W okresie sprawozdawczym wartość kapitału podstawowego, liczba akcji oraz wartość nominalna akcji nie uległy zmianie.

Akcjonariusze o znaczącym udziale

Według stanu wiedzy Zarządu Spółki, zgodnie z treścią otrzymanych przez Spółkę powiadomień, na dzień 31 grudnia 2015 roku wykaz akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% ogólnej liczby głosów przedstawia się następująco:

Posiadacz akcji	Liczba akcji	Udział w kapitale zakładowym (%)
TDJ Equity II Sp. z o.o.	64 521 000	67,0%
ING OFE	6 291 029	6,5%
AVIVA OFE	5 210 315	5,4%
Altus Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych	5 007 974	5,2%
Pozostali akcjonariusze	15 269 682	15,9%
Razem	96 300 000	100,0%

Kapitał zapasowy

W okresie od 01.01.2015 do 31.12.2015 roku kapitał zapasowy został z zwiększony o 6.142 tys. zł w związku z przeznaczeniem części zysku za rok 2014 na kapitał zapasowy.

32. INSTRUMENTY FINANSOWE

Kategorie instrumentów finansowych

Stan na 31 grudnia 2015	Wartość księgowa	Kategorie instrumentów finansowych (wartość księgowa)				
		Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę	Pożyczki i należności finansowe	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Instrumenty zabezpieczające	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	54 632	0	54 632	0	0	0
Pozostałe aktywa finansowe	446	446	0	0	0	0
Środki pieniężne	512	0	0	512	0	0
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(27 308)	0	0	0	(21)	(27 287)
Zobowiązania finansowe	(36)	0	0	0	0	(36)
Kredyty i pożyczki	(62 817)	0	0	0	0	(62 817)
	(34 571)	446	54 632	512	(21)	(90 140)

Stan na 31 grudnia 2014	Wartość księgowa	Kategorie instrumentów finansowych (wartość księgowa)				
		Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę	Pożyczki i należności finansowe	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Instrumenty zabezpieczające	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	42 485	0	42 485	0	0	0
Pozostałe aktywa finansowe	2	2	0	0	0	0
Środki pieniężne	1 719	0	0	1 719	0	0
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(38 205)	0	0	0	(21)	(38 184)
Zobowiązania finansowe	(59)	0	0	0	0	(59)
Kredyty i pożyczki	(75 747)	0	0	0	0	(75 747)
	(69 805)	2	42 485	1 719	(21)	(113 990)

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w zysku lub stracie w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Stan na 31 grudnia 2015	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę	Pożyczki i należności finansowe	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę
Odsetki ujęte w przychodach finansowych	0	133	12	0	0
Odsetki ujęte w kosztach finansowych	0	0	0	(1 505)	0
Zyski z tytułu różnic kursowych ujęte w przychodach finansowych	0	147	111	(108)	0
Straty z tytułu realizacji instrumentów pochodnych ujęte w kosztach finansowych	0	0	0	0	(259)
Przychody z tytułu wyceny instrumentów pochodnych ujęte w przychodach finansowych	150	0	0	0	0
Prowizje od kredytów ujęte w kosztach finansowych	0	0	0	(37)	0
Utworzenie odpisów aktualizujących ujęte w pozostałych kosztach operacyjnych	0	(366)	0	0	0
Odwrocenie odpisów aktualizujących ujęte w pozostałych przychodach operacyjnych	0	46	0	0	0
Ogólny zysk/strata	150	(40)	123	(1 650)	(259)

Stan na 31 grudnia 2014	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę	Pożyczki i należności finansowe	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę
Odsetki ujęte w przychodach finansowych	0	260	116	0	0
Odsetki ujęte w kosztach finansowych	0	0	0	(1 718)	0
Zyski z tytułu różnic kursowych ujęte w przychodach finansowych	0	426	977	176	0
Przychody z tytułu realizacji instrumentów pochodnych ujęte w przychodach finansowych	460	0	0	0	0
Przychody z tytułu wyceny instrumentów pochodnych ujęte w przychodach finansowych	0	0	0	0	(230)
Prowizje od kredytów ujęte w kosztach finansowych	0	0	0	(20)	0
Utworzenie odpisów aktualizujących należności handlowe ujęte w pozostałych kosztach operacyjnych	0	(101)	0	0	0
Odwrocenie odpisów aktualizujących należności handlowe ujęte w pozostałych przychodach operacyjnych	0	203	0	0	0
Ogólny zysk/strata	460	788	1 093	(1 562)	(230)

Wartość godziwa**Wartość godziwa instrumentów finansowych.**

Poniżej przedstawiono szczegóły dotyczące wartości godziwych instrumentów finansowych, dla których jest możliwe ich oszacowanie:

1. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz krótkoterminowe depozyty bankowe - wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na szybką zapadalność tych instrumentów.
2. Należności handlowe, pozostałe należności, zobowiązania handlowe - wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na ich krótkoterminowy charakter.
3. Zaciągnięte pożyczki - wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na zmienny, oparty na stopach rynkowych charakter ich oprocentowania.

Hierarchia instrumentów finansowych wycenianych według wartości godziwej

Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej można zakwalifikować do następujących modeli wyceny:

- Poziom 1: ceny kwotowane (nieskorygowane) na aktywnych rynkach dla takich samych aktywów i zobowiązań,
- Poziom 2: dane wejściowe, inne niż ceny kwotowane użyte w Poziomie 1, które są obserwowalne dla danych aktywów i zobowiązań, zarówno bezpośrednio (np. jako ceny) lub pośrednio (np. są pochodną rezerw),
- Poziom 3: dane wejściowe niebazujące na obserwowalnych cenach rynkowych (dane wejściowe nieobserwowalne).

Do wyceny zobowiązań z tytułu pochodnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej, o wartości 429 tys. zł na 31.12.2015 oraz (-) 86 tys. zł na 31.12.2014 zastosowano poziom 2 wyceny. Wartość godziwa forwardów walutowych ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę pomiędzy ceną terminową a ceną transakcyjną. Cena terminowa kalkulowana jest w oparciu o fixing NBP i krzywą stóp procentowych implikowaną z transakcji fx swap

33. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KAPITAŁOWYM

Celem zarządzania ryzykiem kapitałowym jest zapewnienie kontynuowania działalności w takiej formie i zakresie, aby możliwe było zapewnienie zwrotu z inwestycji akcjonariuszom, zapewnienie korzyści dla innych zainteresowanych stron, a także utrzymanie optymalnej struktury kapitału w celu obniżenia jego kosztu.

Aby utrzymać lub skorygować strukturę kapitału Spółka może zmienić kwotę dywidendy do wypłacenia akcjonariuszom, emitować nowe akcje, zwiększać zadłużenie lub sprzedawać aktywa w celu obniżenia zadłużenia.

Grupa monitoruje kapitał przy pomocy wskaźnika zadłużenia. Wskaźnik ten oblicza się jako stosunek zadłużenia netto do łącznej wartości kapitału. Zadłużenie netto oblicza się jako sumę zobowiązań (obejmujących kredyty, pożyczki, zobowiązania handlowe i pozostałe) pomniejszoną o środki pieniężne i ich ekwiwalenty. Łączną wartość kapitału oblicza się jako kapitał własny wykazany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej plus zadłużenie netto

Wskaźnik zadłużenia	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Zobowiązania ogółem	129 232	162 381
- Środki pieniężne	(512)	(1 719)
Zadłużenie netto	128 720	160 662
Kapitał własny ogółem	249 317	210 334
Kapitał ogółem	378 037	370 996
Wskaźnik zadłużenia	34%	43%

34. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

Działalność prowadzona przez Grupę naraża ją na wiele rodzajów ryzyka finansowego.

Głównymi ryzykami finansowymi na które narażona jest Grupa są:

- ryzyko rynkowe (ryzyko walutowe, stopy procentowej, ryzyko cenowe)
- ryzyko kredytowe
- ryzyko płynności

Celem zarządzania ryzykiem finansowym jest jego ograniczenie oraz zabezpieczenie się przed jego skutkami, poprzez identyfikację i eliminację potencjalnych zdarzeń w obszarze finansów mogących zagrozić realizacji celów organizacji.

Ryzyko rynkowe**Ryzyko walutowe**

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu sprzedaży eksportowej realizowanej w walucie obcej (głównie Euro), co powoduje powstanie ekspozycji walutowej oraz niepewność, co do wartości przyszłych przepływów pieniężnych. Podejmuje się więc działania mające na celu minimalizację ryzyka walutowego poprzez wykorzystanie mechanizmów zabezpieczenia naturalnego oraz stosując m.in. finansowe instrumenty pochodne – kontrakty forward. W polityce Grupy są również stosowane takie narzędzia jak: system przedpłat, skracanie terminów płatności oraz klauzule dotyczące możliwości zmiany cen w przypadku zmian cenowych surowców wywołanych kursem walutowym. Wrażliwość aktywów na zmianę kursu walutowego jest kompensowana poprzez wycenę kredytowych zobowiązań walutowych.

Wartość bilansowa aktywów i zobowiązań w walutach obcych na dzień bilansowy przedstawia się następująco:

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
Aktywa		
Należności		
EUR - kwota w walucie	6 586	4 583
EUR - kwota w przeliczeniu na PLN	28 067	19 534
pozostałe waluty - kwota w przeliczeniu na PLN	3 769	2 739
Razem należności w walutach obcych	31 836	22 273
Środki pieniężne		
EUR - kwota w walucie	30	31
EUR - kwota w przeliczeniu na PLN	128	134
pozostałe waluty - kwota w przeliczeniu na PLN	298	200
Razem należności w walutach obcych	426	334
Ogółem aktywa w walutach obcych	32 262	22 607
Pasywa		
Zobowiązania		
EUR - kwota w walucie	5 326	12 134
EUR - kwota w przeliczeniu na PLN	22 697	51 720
pozostałe waluty - kwota w przeliczeniu na PLN	43	27
Razem zobowiązania w walutach obcych	22 740	51 747

Wrażliwość na ryzyko walutowe

Grupa jest narażona przede wszystkim na ryzyko związane z walutą EUR

Stopień wrażliwości na 10-proc. wzrost i spadek kursu wymiany PLN na waluty obce przedstawiony jest w poniższej tabeli. Analiza wrażliwości obejmuje wyłącznie nierozliczone pozycje pieniężne denominowane w walutach obcych i koryguje przewalutowanie na koniec okresu obrotowego o 10-proc. zmianę kursów. Wartość dodatnia w poniższej tabeli wskazuje wzrost zysku, a wartość ujemna jego spadek towarzyszący zmianie kursu wymiany PLN na waluty obce o 10%.

Pozycja w sprawozdaniu finansowym stan na 31.12.2015	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN wynik finansowy		Inne waluty wynik finansowy	
			Kurs EUR/PLN	Kurs EUR/PLN	Kurs inne/PLN	Kurs inne /PLN
			+10%	-10%	+10%	-10%
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	54 632	31 836	2 807	(2 807)	377	(377)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	512	426	13	(13)	30	(30)
Pozostałe aktywa finansowe	446	446	45	(45)	0	0
Zobowiązania finansowe	(36)	0	0	0	0	0
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(27 308)	(3 440)	(343)	343	(1)	1
Kredyty i pożyczki	(62 817)	(19 300)	(1 930)	1 930	0	0
Razem zwiększenie / (zmniejszenie)	(34 571)	9 968	592	(592)	406	(406)

Pozycja w sprawozdaniu finansowym stan na 31.12.2014	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN wynik finansowy		Inne waluty wynik finansowy	
			Kurs EUR/PLN +10%	Kurs EUR/PLN -10%	Kurs inne/PLN +10%	Kurs Inne /PLN -10%
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	42 485	22 273	1 953	(1 953)	274	(274)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 719	334	3	(3)	30	(30)
Pozostałe aktywa finansowe	2	0	0	0	0	0
Zobowiązania finansowe	(59)	0	0	0	0	0
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(38 205)	(6 835)	(683)	683	(1)	1
Kredyty i pożyczki	(75 747)	(44 892)	(4 489)	4 489	(0)	0
Razem zwiększenie / (zmniejszenie)	(69 805)	(29 120)	(3 216)	3 216	304	(304)

Wrażliwość Grupy na ryzyko walutowe zmniejszyła się w roku 2015 w związku ze zmniejszeniem poziomu zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek w walutach obcych.

Instrumenty zabezpieczające

Polityka zarządzania ryzykiem walutowym Grupy przewiduje stosowanie kontraktów forward, jako instrumentów zabezpieczających.

Na dzień 31.12.2015 Grupa miała zawarte transakcje zabezpieczające kursy walut typu „forward” na łączną kwotę 21.300 tys. euro oraz 7.900 tys. NOK (na dzień 31.12.2014 roku 6.540 tys. euro). Wycena instrumentów zabezpieczających na dzień 31.12.2015 wynosiła 429 tys. zł, a na dzień 31.12.2014 wynosiła (-) 68 tys. zł

Wycena instrumentów zabezpieczających objęta rachunkowością zabezpieczeń w kwocie 344 tys. zł została odniesiona na kapitały własne, wycena pozostałych instrumentów w kwocie 85 tys. zł w wynik roku bieżącego (na dzień 31.12.2014 kwoty te wyniosły odpowiednio (-) 21 tys. zł i (-) 65 tys. zł).

Szczegółowe zestawienie kontraktów forward niezrealizowanych na dzień 31 grudnia 2015 oraz 31 grudnia 2014 przedstawia się następująco:

Stan na 31.12.2015

Waluta bazowa	Data zakończenia transakcji	Kwota w		Zysk/strata
		walucie bazowej	Kwota w PLN	
EUR	I kwartał 2016	6 550	27 978	-6
NOK	I kwartał 2016	5 700	2 646	119
EUR	II kwartał 2016	5 550	23 911	107
NOK	II kwartał 2016	2 200	1 022	46
EUR	III kwartał 2016	5 550	24 012	108
EUR	IV kwartał 2016	3 650	15 843	55
Razem	EUR	21 300	91 744	264
	NOK	7 900	3 668	165

Stan na 31.12.2014

Waluta bazowa	Data zakończenia transakcji	Kwota w		Zysk/strata
		walucie bazowej	Kwota w PLN	
EUR	I kwartał 2015	5.550	22 785	(121)
EUR	II kwartał 2015	900	3 891	35
		6 450	26 676	(86)

Wszystkie kontrakty to zabezpieczenia przepływów pieniężnych, dla których prowadzona jest rachunkowość zabezpieczeń.

Zabezpieczenia dotyczą przyszłych prognozowanych przepływów pieniężnych w EUR z tytułu sprzedaży, które nastąpią w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego. Przewiduje się więc, że kwoty odniesione na kapitały własne wywrą wpływ na wynik finansowy w przeciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	Za okres 01.01.2014 - 31.12.2014
Wycena instrumentów zabezpieczających ujęta w kapitale własnym na początek okresu	(21)	484
Kwota ujęta w kapitale własnym z tytułu efektywnych transakcji zabezpieczających	105	(45)
Kwoty przeniesione z kapitałów własnych do rachunku zysków i strat (przychodów/kosztów finansowych)	259	(460)
Wycena instrumentów zabezpieczających ujęta w kapitale własnym na koniec okresu	343	(21)

W roku 2015 oraz w 2014 nie wystąpiły sytuacje przeniesienia kwot z kapitału własnego i zaliczenia ich do kosztu początkowego lub innej wartości bilansowej składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego.

Ryzyko stopy procentowej

Grupa jest narażona na ryzyko stopy procentowej w związku z finansowaniem działalności poprzez kredyt bankowy. W związku z tym Grupa na bieżąco monitoruje decyzje Rady Polityki Pieniężnej oraz negocjuje warunki, na których udzielone są kredyty i pożyczki.

Pozycja narażona na ryzyko stan na 31.12.2015	Wartość pozycji	Wartość narażona na ryzyko	Ryzyko stopy procentowej wpływ na wynik	
			1 p.p.	-1 p.p.
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	512	512	5	(5)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	54 632	54 632	546	(546)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(27 308)	(27 308)	(273)	273
Kredyty i pożyczki	(62 817)	(62 817)	(628)	628
Pozostałe zobowiązania finansowe	(36)	(36)	(0)	0
Razem	(35 017)	(35 017)	(350)	350

Pozycja narażona na ryzyko stan na 31.12.2014	Wartość pozycji	Wartość narażona na ryzyko	Ryzyko stopy procentowej wpływ na wynik	
			+1p.p.	-1p.p.
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 719	1 719	17	(17)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	42 485	42 485	425	(425)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(38 205)	(38 205)	(382)	382
Kredyty i pożyczki	(75 747)	(73 638)	(736)	736
Pozostałe zobowiązania finansowe	(59)	(59)	(1)	1
Razem	(69 807)	(67 698)	(677)	677

Ryzyko cenowe

Grupa jest narażona na ryzyko cenowe, które wynika z aktualnej koniunktury w branżach będących największymi odbiorcami jej wyrobów: samochodowej, górniczej, maszynowej i stoczniowej. Procedury i polityka w zakresie ofertowania, negocjacji i ustalania cen produktów zapewnia optymalne wykorzystanie przewagi konkurencyjnej Grupy. Wysoka energo- i materiałochłonność Grupy sprawia, że jest ona narażona na wysokie ryzyko zmian cen energii i materiałów wsadowych (głównie złomu i surówek). Grupa posiada zdywersyfikowane źródła zaopatrzenia w materiały do produkcji i świadczenia usług kooperacyjnych oraz dąży do minimalizowania ryzyka poprzez zagwarantowanie w umowach z dostawcami możliwości negocjacji cen.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe oznacza, że kontrahent może nie dopełnić zobowiązań umownych (w wyniku niewypłacalności, częściowej spłaty należności lub znaczącego opóźnienia w zapłacie należności) w związku z czym Grupa poniesie straty finansowe. Dla ograniczenia tego ryzyka ogranicza się koncentrację sprzedaży stosując dywersyfikację klientów pod względem geograficznym i branżowym. Grupa ubezpiecza należności w renomowanej firmie ubezpieczeniowej, współpracuje z wywiadowcami gospodarczymi. Prowadzi się bieżący monitoring płatności. Na bieżąco oceniana jest zdolność kredytową kontrahentów, nadawane są limity kredytowe. A na należności w stosunku do których nastąpiła utrata wartości tworzy się odpisy aktualizujące.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku największą kwotę należności handlowych Grupy stanowiła należność od FAMUR SA i wynosiła 5.226 tys. zł, co stanowiło 9,6% ogółu należności, na dzień 31.12.2014 była to kwota 4.328 tys. zł, co stanowiło 10,2% ogółu należności.

Struktura wiekowa należności finansowych wg stanu na 31.12.2015	Wartość nominalna należności	Należności nieprzeterminowane, które nie utraciły wartości	Należności przeterminowane od 0-180 dni, które nie utraciły wartości
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	54 632	36 140	18 492

Struktura wiekowa należności finansowych wg stanu na 31.12.2014	Wartość nominalna należności	Należności nieprzeterminowane, które nie utraciły wartości	Należności przeterminowane od 0-180 dni, które nie utraciły wartości
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	42 485	31 213	11 272

Ryzyko kredytowe dotyczące środków pieniężnych jest ograniczone, ponieważ partnerami Grupy są renomowane banki, dysponujące odpowiednim kapitałem, posiadające silną i ustabilizowaną pozycję na rynku. Niemal 100% środków pieniężnych ulokowane jest w dwóch bankach.

Ryzyko utraty płynności

Grupa zarządza ryzykiem płynności utrzymując stale odpowiednią wielkość dostępnych środków finansowych będących gotówką zgromadzoną na rachunkach bankowych i/lub przyznanymi wolnym liniami kredytowymi jak również stale monitorując prognozowane i rzeczywiste przepływy pieniężne. Dzięki zapewnieniu dywersyfikacji źródeł i metod finansowania (instrumentów kredytowych) oraz wykorzystania kredytów kupieckich udzielonych przez dostawców Grupa ma zagwarantowany wysoki poziom bezpieczeństwa płynnościowego.

Ryzyko związane z płynnością

Stan na 31 grudnia 2015

	Terminy wymagalności od końca okresu sprawozdawczego		
	do 1 roku	od 1 do 2 lat	powyżej 3 lat
Zobowiązania finansowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	26 670	359	279
Kredyty i pożyczki	61 242	1 575	0
Pozostałe zobowiązania finansowe	36	0	0
Razem	87 948	1 934	279

Stan na 31 grudnia 2014

	Terminy wymagalności od końca okresu sprawozdawczego		
	do 1 roku	od 1 do 2 lat	powyżej 3 lat
Zobowiązania finansowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	38 205	0	0
Kredyty i pożyczki	72 900	2 847	0
Pozostałe zobowiązania finansowe	54	5	0
Razem	111 159	2 852	0

35. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO RACHUNKU PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH**Zmiana stanu należności**

	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	Za okres 01.01.2014 - 31.12.2014
Stan na początek okresu		
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	42 485	39 368
Należności z tytułu podatków	22 067	3 161
-Należności z tytułu podatku dochodowego	(177)	(331)
Inne	(30)	0
Razem	64 345	42 198
Stan na koniec okresu		
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	54 632	42 485
Należności z tytułu podatków	7 540	22 067
-Należności z tytułu podatku dochodowego	(2 298)	(177)
Inne	(5)	0
Razem	59 869	64 375
Zmiana stanu należności	4 476	(22 177)

Zmiana stanu zobowiązań

	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	Za okres 01.01.2014 - 31.12.2014
Stan na początek okresu		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	38 205	21 233
Zobowiązania z tytułu podatków	12 915	3 924
Zobowiązania inwestycyjne	(11 120)	(2 744)
Zobowiązania finansowe	(86)	0
Zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	0	(37)
Inne	3	0
Razem	39 917	22 376
Stan na koniec okresu		
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	638	0
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	26 670	38 205
Zobowiązania z tytułu podatków	4 356	12 915
Zobowiązania inwestycyjne	(1 576)	(11 120)
Zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	(48)	0
Zobowiązania finansowe	(16)	(86)
Razem	30 024	39 914
Zmiana stanu zobowiązań	(9 893)	17 538

Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych biernych

	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	Za okres 01.01.2014 - 31.12.2014
Stan na początek okresu		
Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne	10 931	11 342
Rezerwy aktuarialne odnoszone na kapitały	(56)	(15)
Razem	10 875	11 327
Stan na koniec okresu		
Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne	9 442	10 931
Rezerwy aktuarialne odnoszone na kapitały	(197)	(56)
Razem	9 245	10 875
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych biernych	(1 630)	(452)

Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych

	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	Za okres 01.01.2014 - 31.12.2014
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	(20 467)	(36 222)
Nabycie wartości niematerialnych	(2 128)	(6 858)
Wydatki na wytworzenie środków trwałych w ramach własnej produkcji	(162)	0
Zmiana stanu środków trwałych w budowie	4 326	(27 216)
Zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych	(9 544)	8 376
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	(27 975)	(61 920)

Kredyty i pożyczki

	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	Za okres 01.01.2014 - 31.12.2014
Zaciągnięcie pożyczek w podmiotach powiązanych	48 000	80 000
Zaciągnięcie kredytów inwestycyjnych	0	2 100
Zmiana stanu kredytów w rachunku bieżącym	0	34 075
Kredyty i pożyczki	48 000	116 175

Spląty kredytów i pożyczek

	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	Za okres 01.01.2014 - 31.12.2014
Spląty pożyczek do jednostek powiązanych	(52 000)	(60 000)
Spląty kredytów inwestycyjnych	(1 383)	(28 861)
Zmiana stanu kredytów w rachunku bieżącym	(7 284)	0
Spląty kredytów	(60 667)	(88 861)

36. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Transakcje pomiędzy spółkami wchodzącymi w skład Grupy Kapitałowej zostały wyeliminowane w trakcie konsolidacji i nie wykazano ich w poniższym zestawieniu.

	Sprzedaż dóbr i usług	Zakup dóbr i usług	Pozostałe przychody operacyjne	Pozostałe koszty operacyjne	Przychody finansowe	Koszty finansowe	Zobowiązania	Należności
	za okres 01.01.2015 do 31.12.2015					stan na 31.12.2015		
Jednostki dominujące	2	40	0	876	0	0	83	0
TDJ SA	2	40	0	876	0	0	83	0
Pozostałe jednostki powiązane	48 487	17 916	11	245	0	495	18 362	7 100
FAMUR SA	38 848	11 182	2	185	0	0	1 891	5 226
Zamet Budowa Maszyn SA	498	-1	0	0	0	0	0	275
Zamet Industry SA	322	84	3	0	0	0	9	37
OOE Sp. z o.o. Gorlice	0	609	0	0	0	0	376	0
Narzędzia i Urządzenia Wiertnicze "Glinik" Sp. z o.o.	2 396	358	0	0	0	0	0	281
Fugo Odlew Sp. z o.o.	512	1 101	6	0	0	0	26	0
Famur Famak SA	1 012	512	0	0	0	0	0	0
Fugo Spółka z o.o.	4 691	325	0	60	0	0	50	1 260
Invest 15 TDJ Sp. z o.o. SKA	0	0	0	0	0	212	0	0
INVEST 11 TDJ Finanse Sp. z o.o.	0	0	0	0	0	248	13 508	0
TDJ Estate Sp. z o.o.	0	7	0	0	0	0	1	0
Galantine Sp. z o.o.	3	3 739	0	0	0	35	2 501	1
FPM S.A - Mikołów	205	0	0	0	0	0	0	20
Razem	48 489	17 956	11	1 121	0	495	18 445	7 100

	Sprzedaż dóbr i usług	Zakup dóbr i usług	Pozostałe przychody operacyjne	Pozostałe koszty operacyjne	Przychody finansowe	Koszty finansowe	Zobowiązania	Należności
	za okres 01.01.2014 do 31.12.2014						stan na 31.12.2014	
Jednostki dominujące	3	980	0	0	0	0	98	0
TDJ SA	3	980	0	0	0	0	98	0
Pozostałe jednostki powiązane	25 188	27 766	3	0	109	84	27 331	5 984
FAMUR SA	8 838	2 307	0	0	0	0	922	4 328
NOWOMAG SA	6 483	6	0	0	0	0	0	0
FMG PIOMA SA	2 364	5 849	0	0	0	0	0	0
REMAG S.A.	1 823	0	0	0	0	0	0	0
Zamet Budowa Maszyn SA	250	8 041	0	0	0	0	0	96
Zamet Industry SA	308	101	0	0	0	0	5	11
FM "Glinik" SA	7	4 809	0	0	0	0	371	1
ZMG "Glinik" Sp. z o.o.	2 311	721	0	0	109	0	54	33
Narzędzia i Urządzenia Wiertnicze "Glinik" Sp. z o.o.	1 186	649	0	0	0	0	0	224
Fugo odlew w likwidacji	1 308	5 222	3	0	0	0	5 979	1 291
FUGO S.A.	228	0	0	0	0	0	0	0
INVEST 11 TDJ Finanse Sp. z o.o. S.K.A.	0	0	0	0	0	59	20 000	0
Pozostałe	82	61	0	0	0	25	0	0
Razem	25 191	28 746	3	0	109	84	27 429	5 984

a) transakcje handlowe

Transakcje handlowe dokonywane w ramach bieżącej działalności gospodarczej prowadzonej przez poszczególne Spółki należące do Grupy Kapitałowej - w opinii zarządu jednostki dominującej - były oparte na cenach rynkowych i były transakcjami typowymi i rutynowymi.

b) pożyczki

Spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej w okresie sprawozdawczym nie udzielały pożyczek dla podmiotów powiązanych innych niż Spółki wchodzące w skład Grupy.

Odlewnia Żeliwa Śrem SA zaciągnęła w dniu 22.06.2015 pożyczkę w kwocie 16.000 tys. zł od spółki Invest 15 TDJ Finance sp. z o.o.. Pożyczka została spłacona w dniu 21.02.2015

Pioma-Odlewnia Spółka z o.o. zaciągnęła w dniu 22.06.2015 pożyczkę w kwocie 2.500 tys. zł od spółki Invest 15 TDJ Finance sp. z o.o., oraz pożyczkę w kwocie 13.500 tys. zł od spółki Invest 11 TDJ Finance sp. z o.o.

Oprocentowanie pożyczek na poziomie WIBOR 1M + marża nie odbiegało od warunków rynkowych. Zabezpieczenie stanowiły weksle in blanco.

c) inne

Spółki wchodzące w skład Grupy nie udzielały i nie otrzymywały żadnych gwarancji oraz poręczeń od jednostek powiązanych. Nie tworzyły w ciężar kosztów odpisów na należności wątpliwe lub nieściągalne od podmiotów powiązanych. Spółki nie uczestniczyły we wspólnych przedsięwzięciach nie podlegających konsolidacji.

37. PROGRAMY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

Pracownicy spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej są objęci państwowym programem świadczeń emerytalnych realizowanym przez władze. Jednostka ma obowiązek przekazywania określonego procentu kosztów plac na fundusz emerytalny celem pokrycia kosztów tych świadczeń. Jedynym zobowiązaniem Grupy w odniesieniu do programu świadczeń emerytalnych jest obowiązek odprowadzania określonych składek.

Oprócz powyższych, Odlewnia Żeliwa Śrem realizuje Pracowniczy Program Emerytalny zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o pracowniczych programach emerytalnych. Program finansowany jest przez Odlewnię, opłacającą za swoich pracowników tzw. składkę podstawową. Wysokość stawki podstawowej wynosi 25 zł miesięcznie. Niezależnie od wpłat wnoszonych przez Odlewnię, każdy pracownik ma możliwość zadeklarowania wpłat własnych tzw. – składki dodatkowej.

38. WYNAGRODZENIA I NAGRODY CZŁONKÓW ZARZĄDU I ORGANÓW NADZORU ZA ROK 2015

	Imię i Nazwisko	Wynagrodzenie netto wyplacone przez Spółkę	Wynagrodzenie netto wypłacone przez podmioty zależne
Zarząd	Dariusz Ginalski	1	310
	Tomasz Domogała	20	2
	Czesław Kisiel	9	0
Rada Nadzorcza	Beata Zawiszowska	5	2
	Jacek Osowski	1	0
	Wojciech Gelner	1	0

Inne świadczenia poza krótkoterminowymi świadczeniami pracowniczymi dla Prezesa Zarządu: program kafeteryjny w spółce zależnej w kwocie 12 tys. zł.

39. NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE**Należności warunkowe**

Brak

Zobowiązania warunkowe**Na dzień 31.12.2015 roku**

Pioma-Odlewnia Spółka z o.o.

- gwarancja bankowa z Raiffeisen Bank Polska S.A. na kwotę 2.490 tys. zł, która stanowi zabezpieczenie spłaty przez spółkę preferencyjnego kredytu z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
- gwarancja bankowa z Raiffeisen Bank Polska S.A. na kwotę 1.735 tys. zł, która stanowi zabezpieczenie spłaty kredytu na rzecz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, z terminem ważności do 31.10.2017 r.
- gwarancja bankowa z Raiffeisen Bank Polska S.A. na kwotę 10 tys. zł, która stanowi zabezpieczenie dobrego wykonania przez spółkę kontraktu na rzecz Fabryki Wentylatorów Fawent S.A. w Chelmie Śląskim, z terminem ważności do 20.10.2016 r.
- gwarancja ubezpieczeniowa na kwotę 26 tys. zł, która stanowi zabezpieczenie należytego wykonania i właściwego usunięcia wad, z ostatecznym terminem ważności do 02.05.2021 r.

Kuźnia „GLINIK” Sp. z o.o.

- gwarancja bankowa z Raiffeisen Bank Polska S.A. na kwotę 1.000 tys. zł, która stanowi zabezpieczenie spłaty kredytu na rzecz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie, z terminem ważności do 02.01.2017 r.
- gwarancja bankowa z Raiffeisen Bank Polska S.A. na kwotę 163 tys. zł, która stanowi wadium przetargowe na rzecz PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. w Bełchatowie, z terminem ważności do 31.03.2016 r.

Na dzień 31.12.2014 roku

Pioma-Odlewnia Spółka z o.o. - gwarancja bankowa z Raiffeisen Bank Polska S.A. na kwotę 2.490 tys. zł, która stanowi zabezpieczenie spłaty przez spółkę preferencyjnego kredytu w kwocie 2.682 tys. zł z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. oraz gwarancja na kwotę 10 tys. zł która stanowi zabezpieczenie wykonania dostawy.

Kuźnia Glinik Spółka z o.o. - gwarancja bankowa z Raiffeisen Bank Polska S.A. na kwotę 1.000 tys. zł, która stanowi zabezpieczenie spłaty przez spółkę preferencyjnego kredytu w kwocie 2.106 tys. zł z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Odlewnia Żeliwa Śrem SA - gwarancja zwrotu zaliczki na 49,1 tys. euro, ważna do 31 stycznia 2015 r

Na dzień 31.12.2015 roku oraz 31.12.2014 nie występowało ryzyko realizacji gwarancji.

40. ZDARZENIA PO DACIE BILANSU

Nie wystąpiły.

41. INFORMACJE O UMOWACH ZAWARTYCH Z PODMIOTEM UPRAWNIONYM DO BADANIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Spółka w dniu 10 lipca 2015 r. zawarła z Ernst & Young Audyt Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.k. z siedzibą w Warszawie umowę o przeprowadzenie badania sprawozdania finansowego jednostkowego i skonsolidowanego sporządzonego wg stanu na dzień 31.12.2015 oraz o dokonanie przeglądu śródrocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego sporządzonego wg stanu na dzień 30.06.2015

Wysokość netto wynagrodzenia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych za wykonanie umowy wynosi 50 tys. zł.

Prezes Zarządu - Dariusz Ginalski

.....

Wiceprezes Zarządu – Lucjan Augustyn

.....

Osoba odpowiedzialna za prowadzenie ksiąg:

Główny Księgowy - Renata Mokryńska

.....

Katowice, dnia 29 kwietnia 2016 roku